

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒-๒๕๖๕

จัดทำโดย

สำนักปลัด ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
งานประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ การจัดทำแผนระยะสั้น ที่ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยจัดทำตามขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปแบบ มีขั้นตอน มีเป้าหมาย ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด วิสัยทัศน์จังหวัด ยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการนำเอาข้อมูลจากการสำรวจปัญหา / ความต้องการของประชาชนในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา นำมาประมวลผลสรุปเป็นประเด็นนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ จะเกิดประโยชน์สูงสุดได้หากดำเนินงานไปตามแนวทางที่กำหนด ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กิจกรรมแผนงาน/โครงการที่วางไว้อย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชน สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการบริหารได้รับการพัฒนาอย่างสูงสุด บนพื้นฐานของการประหยัด แต่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ประวัติความเป็นมา	
ประวัติจังหวัดกาฬสินธุ์	1
ประวัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	2
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาฬสินธุ์	
ตราสัญลักษณ์ ต้นไม้และดอกไม้ประจำจังหวัด ,ขนาดและที่ตั้ง	5
ลักษณะภูมิประเทศ,ภูมิอากาศ	6
ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	
ด้านการท่องเที่ยว	8
ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี	9
แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์	
หลวงพ่อก็คี่ดำ	10
อนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทร	12
พระธาตุนาค	13
วัดวังคำ	15
พิพิธภัณฑสถานธร	17
สะพานเทพสุดา	18
พุทธาวาสภูสิงห์	19
พุทธนิมิตภูค้ำว	20
วนอุทยานภูแฝก	21
หาดดอกเกด	22
ผ้าแพรวาบ้านโพน ราชนิเใหม่	23
ลำพะยังภูมิพัฒน์	24
แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ	26
แผนที่การท่องเที่ยว	29
โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว	30

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ ประวัติและความเป็นมา

ประวัติจังหวัดกาฬสินธุ์

สมัยกรุงธนบุรีประมาณ พ.ศ. ๒๓๑๐ พระเจ้าองค์เวียงจันทน์แห่งนครเวียงจันทน์ ได้สิ้นพระชนม์ โอรสท้าวเพี้ยเมืองแสนได้ยกกองทัพเข้ายึดเมืองเวียงจันทน์และได้สถาปนาขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินสืบแทนทรงพระนามว่า พระเจ้าศิริบุญสาร พ.ศ. ๒๓๒๐ ท้าวโสมพะมิตร และอุปฮาดเมืองแสนฮ่องโป่ง เมืองแสนหน้าจ้ำ เกิดขัดใจกับพระเจ้าศิริบุญสารจึงรวบรวมผู้คนอพยพจากดินแดนทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงข้ามมาตั้งบ้านเรือน บริเวณลุ่มน้ำก่ำ แถบบ้านพรธมา (ปัจจุบันอยู่ในเขตจังหวัดสกลนคร) ต่อมาท้าวศิริบุญสารได้ยกกองทัพติดตามมา ท้าวโสมพะมิตรจึงอพยพต่อไปโดยแยกเป็น ๒ สาย คือ สายที่ ๑ เมืองแสนหน้าจ้ำเป็นหัวหน้า อพยพไปทางทิศตะวันออก สัมทบกับพระวอหลบหนีไปจนถึงนครจำปาศักดิ์ขอพึ่งบารมีของพระเจ้าหลวงแห่งนครจำปาศักดิ์ และตั้งบ้านเรือน ณ ดอนค้อนก่อง ต่อมาเรียกว่า ค่ายบ้านดู่บ้านแก ในปี พ.ศ. ๒๓๒๑ พระเจ้าศิริบุญสาร ให้เพี้ยสรรคสุโขย ยกกองทัพมาปราบพระวอตายในสนามรบ ผู้คนที่เหลือจึงอพยพไปอยู่ในเกาะกลางลำแม่น้ำมูล ชื่อว่า ดอนมดแดง (ปัจจุบันอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี) สายที่ ๒ มีท้าวโสมพะมิตรเป็นหัวหน้า ได้อพยพข้ามสันเขาภูพานลงมาทางใต้ และตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านกลางหมื่น ต่อมาท้าวโสมพะมิตรได้ส่งท้าวตรีและคณะออกเสาะหาชัยภูมิที่จะสร้างเมืองใหม่ใช้เวลาประมาณปีเศษ จึงพบทำเลที่เหมาะสมคือ บริเวณลำน้ำป่าวและเห็นว่าแก่งสำโรงชายสงเปลือยมีดินน้ำอุดมสมบูรณ์ จึงอพยพผู้คน มาตั้งบ้านเรือนและได้จัดตั้งศาลเจ้าพ่อหลักเมือง พ.ศ. ๒๓๓๖ ท้าวโสมพะมิตรได้นำเครื่องบรรณาการ คือ กาน้ำสำฤทธิ์ เข้าถวาย สมามิภักดิ์ต่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ แห่งราชวงศ์จักรี และขอตั้งบ้านแก่งสำโรง ขึ้นเป็นเมืองได้รับพระราชทานว่า กาฬสินธุ์ และได้แต่งตั้งให้ ท้าวโสมพะมิตรเป็น พระยาชัยสุนทร พ.ศ. ๒๔๓๗ สมัยพระยาชัยสุนทร (ท้าวเก) ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาล มี มณฑล อำเภอดำบล และให้เมืองกาฬสินธุ์ เป็น อำเภอกุฉินารายณ์ ขึ้นกับจังหวัดร้อยเอ็ด วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๔๕๖ ได้ยกฐานะอำเภอกุฉินารายณ์เป็น จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีอำนาจปกครองอำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอกุฉินารายณ์ อำเภอกมลาไสย และอำเภอยางตลาด โดยให้ขึ้นต่อมณฑลร้อยเอ็ด วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๔ จังหวัดกาฬสินธุ์ถูกยุบเป็นอำเภอ ขึ้นกับจังหวัดมหาสารคาม และ ๑ ตุลาคม ๒๔๙๐ ได้ยกฐานะเป็น จังหวัดกาฬสินธุ์ จนถึงปัจจุบัน

การตั้งเมืองกาฬสินธุ์ กลุ่มเจ้าโสมพะมิตรเข้าไปตั้งถิ่นฐานบริเวณบ้านผ้าขาว บ้านพันนา ในลุ่มน้ำสงคราม บริเวณใกล้พระธาตุเชิงชุมในเขตจังหวัดสกลนครปัจจุบัน ขณะนั้นมีไพร่พลประมาณ ๕,๐๐๐ คนเศษ ต่อมาได้อพยพไพร่พลของตนข้ามเทือกเขาภูพานไปอาศัยอยู่ที่บ้านกลางหมื่น (ปัจจุบันอยู่ในตำบลกลางหมื่น อำเภอมือง) ต่อมาได้อพยพไปอยู่บริเวณแก่งสำโรง ริมแม่น้ำป่าว ซึ่งเป็นที่ตั้งของตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ในปัจจุบัน แล้วได้ลงไปเฝ้า ฯ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ที่กรุงเทพฯ ฯ ขอพระราชทานตั้งเมืองทำราชการขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ ฯ ขอพระราชทานตั้งเมือง ในปี พ.ศ.๒๓๒๕ เจ้าโสมพะมิตรได้ส่งบรรณาการต่อกรุงเทพฯ ฯ โดยผ่านทางเวียงจันทน์ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๓๓๖ เจ้าโสมพะมิตรได้ลงไปกรุงเทพฯ ฯ ขอพระราชทาน

ตั้งเมือง และได้มีพระบรมราชโองการ ฯ ยกฐานะบ้านแก่งสำเร็จ ขึ้นเป็นเมืองกาฬสินธุ์ และโปรดเกล้า ฯ ให้ เจ้าโสมพะมิตรเป็นที่พระยาไชยสุนทร เจ้าเมืองกาฬสินธุ์ ต่อมาถึงปี พ.ศ.๒๓๔๕ ได้มอบให้ท้าวหมากแพง บุตร พระอุปชาเป็นผู้ว่าการเมืองกาฬสินธุ์ต่อมา อาณาเขตเมืองกาฬสินธุ์ ได้กำหนดไว้กว้าง ๆ คือทิศเหนือตั้งแต่ แม่น้ำพองข้างเหนือมาตกแม่น้ำชีข้างตะวันตก ทิศตะวันออกตั้งแต่ลำน้ำพองตัดลัดไปห้วยไพเราะร ไปเขาภูทอก ศอกดาว ตัดไปบ้านผ้าขาวพันนา บ้านเดิมยอดลำน้ำสงครามตกแม่น้ำโขงเขตฝ่ายตะวันออก ต่อแดนเมือง นครพนม และเมืองมุกดาหาร ผ่านภูเขาภูพานตัดมาถึงภูหลักทอดยอดตั้งแต่ยอดยังตกแม่น้ำลำพระชัย เป็น เขตข้างใต้ ทิศตะวันตกลำน้ำพระชัยต่อแดนเมืองร้อยเอ็ด และต่อแดนเมืองยโสธร

๑.๒ ประวัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

การจัดรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น รูปแบบหนึ่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และมีการปรับปรุง แก้ไขและวิวัฒนาการมาตามลำดับโดยจัดให้มีสภาจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ.๒๔๗๖ ตามความในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ ในฐานะของสภาจังหวัด ขณะนั้นมีลักษณะเป็นองค์กรแทนประชาชนที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแนะนำแก่ คณะกรรมการจังหวัด ซึ่งยังมีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่แตกต่างจากราชการส่วนภูมิภาคหรือเป็น หน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมาย ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๘๑ ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.๒๔๘๑ ขึ้น โดยมีความประสงค์ที่แยกกฎหมายที่ เกี่ยวกับสภาจังหวัดไว้โดยเฉพาะสำหรับสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฯ นั้น ยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะและบทบาทของ สภาจังหวัดไปจากเดิม กล่าวคือ สภาจังหวัดยังคงทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของคณะกรรมการจังหวัดเท่านั้น จนกระทั่งได้มีการ ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๔๘๕ ซึ่งกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการบริหารราชการในส่วนจังหวัด ของกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ โดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัดเดิม โดยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้สภาจังหวัดมีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่เนื่องจากบทบาท และการดำเนินงานของสภาจังหวัดในฐานะที่ปรึกษาซึ่งคอยให้คำแนะนำและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของจังหวัดไม่สู้จะได้ผลตาม ความมุ่งหมายเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงบทบาทของสภาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพโดยให้ ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการปกครองตนเองยิ่งขึ้น ดังนั้น ในปี พ.ศ.๒๔๘๘ จึงส่งผลให้เกิด “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ขึ้นตามภูมิภาคต่าง ๆ ต่อมาได้มีการประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เมื่อสภาจังหวัดแปรสภาพ มาเป็นสภาการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทและอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการทำมาเข้าใจ ในอำนาจหน้าที่และบทบาทของสภาจังหวัดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน จึงขอแบ่งระยะวิวัฒนาการของสภาจังหวัดออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะแรก (ในอดีตปี พ.ศ.๒๔๗๖-๒๔๘๘) นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๗๖ ที่ได้มีการจัดตั้งสภาจังหวัดขึ้นตามพระราชบัญญัติ ระเบียบเทศบาล พ.ศ.๒๔๗๖ ซึ่งนับเป็นจุดกำเนิดและรากฐานของการพัฒนาที่ทำให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบ “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ขึ้น จนถึงปี พ.ศ.๒๔๘๘ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปถึงฐานะ/อำนาจหน้าที่/บทบาทของสภาจังหวัด ในขณะนั้นได้ ดังนี้

- สภาจังหวัดในขณะนั้นยังมีได้มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น
- เป็นนิติบุคคลที่แตกต่างหากจากราชการบริหารส่วนภูมิภาค ตามกฎหมายเป็นเพียงองค์กร
- เป็นตัวแทนประชาชนรูปแบบหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำแก่จังหวัด ซึ่งพระราชบัญญัติ

บริหารราชการ แห่งพระราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๔๗๖ กำหนดให้จังหวัดเป็นหน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาค อำนาจการบริหารงาน ในจังหวัดอยู่ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานสภาจังหวัด จึงมีบทบาทเป็นเพียงที่ปรึกษาเกี่ยวกับกิจการของสภาจังหวัดแก่ คณะกรรมการ จังหวัด และคณะกรรมการจังหวัด ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเสมอไป กระทั่งในปี พ.ศ.๒๔๙๕ ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ ส่วนแผ่นดินกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สภาจังหวัด เปลี่ยนบทบาทจากสภาที่ปรึกษาของกรรมการจังหวัด มาเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับ อำนาจหน้าที่ของสภาจังหวัด ตามพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ.๒๔๘๑ มาตรา ๒๕ ได้กำหนด ให้สภา จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตรวจสอบและรายงานเรื่องงบประมาณที่ทางจังหวัดตั้งขึ้น และสอบสวนการคลังทางจังหวัดตาม ระเบียบฯ ซึ่งกฎกระทรวงได้กำหนดไว้
๒. แบ่งสรรเงินทุนอุดหนุนของรัฐบาลระหว่างบรรดาเทศบาลในจังหวัด
๓. เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อคณะกรรมการจังหวัดในกิจการจังหวัด ดังต่อไปนี้
  - ก. การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
  - ข. การประถมศึกษาและอาชีวศึกษา
  - ค. การป้องกันโรค การบำบัดโรค การจัดตั้งและบำรุงสถานพยาบาล
  - ง. การจัดให้มีและบำรุงทางบก ทางน้ำ
  - จ. การกลสิกรรมและการขนส่ง
  - ฉ. การเก็บภาษีอากรโดยตรง ซึ่งจะเป็นรายได้ส่วนจังหวัด
  - ช. การเปลี่ยนแปลงเขตหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และเขตเทศบาล
๔. ให้คำปรึกษาในกิจการคณะกรรมการจังหวัดร้องขอ

ระยะที่สอง (ในปี พ.ศ.๒๔๙๘-๒๕๔๐) การจัดตั้งและการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๔๙๘ ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มี ฐานะเป็นนิติบุคคลและประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็น หน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงเป็นหน่วยราชการบริหารส่วน ท้องถิ่น ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และในพระราชบัญญัติฯดังกล่าว ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดไว้ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน การศึกษา การทำนุบำรุง ศาสนาและส่งเสริมวัฒนธรรม การสาธารณสุขโรค การป้องกันโรค การบำบัดโรค การจัดตั้งและบำรุง สถานพยาบาล ฯลฯ เป็นต้นนอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังอาจทำกิจการซึ่งอยู่นอกเขตเมื่อกิจการ นั้นจำ เป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมที่ ดำเนินตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ในเขตของตนโดยได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล สภาจังหวัด หรือ สภาตำบล ที่เกี่ยวข้องนั้น และได้รับ อนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้วด้วย

ระยะที่สาม (ปี พ.ศ.๒๕๔๐-ปัจจุบัน) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ ได้ผ่าน การพิจารณาของรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๖๒ ก ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นมา พระราชบัญญัติฯดังกล่าวเป็นกฎหมาย ที่ กล่าวถึงระเบียบวิธีการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แทนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ ส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๔๙๘

สำหรับเหตุผลของการใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ อาจพิจารณาได้จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ ซึ่งระบุว่า “โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นมาตามพระราชบัญญัติบริหาร ราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทั้งจังหวัดที่อยู่นอก เขตสุขาภิบาล และเทศบาล เมื่อได้มีพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้สมควรปรับปรุงบทบาท และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้สอดคล้องกัน และปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น” นอกจากนี้ จะพิจารณาในเหตุผล ของพระราชบัญญัติแล้ว จากบันทึกการประชุม คณะกรรมการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. .... ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมได้อภิปรายประเด็นวัตถุประสงค์ของ การออกกฎหมายดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. เพื่อจัดระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพซึ่งปัจจุบันมีปัญหาด้านการบริหารการจัดการด้านพื้นที่ และรายได้ซ้ำซ้อน

๒. เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนตามการเปลี่ยนแปลงของการเมืองการปกครองท้องถิ่น ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการขยายความ เจริญเติบโตของแต่ละท้องถิ่น

๓. เพื่อเป็นการถ่ายโอนอำนาจการปกครองส่วนภูมิภาคมาสู่ท้องถิ่น โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ในการประสาน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประสานกับรัฐบาลและตัวแทนหน่วยงานของรัฐการถ่ายโอนภารกิจและงบประมาณที่ เคยอยู่ ในภูมิภาคไปอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๔. เพื่อเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น โดยจะเพิ่มอิสระให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้นด้วย โดยการลดการกำกับดูแลจากส่วนกลาง

การจัดตั้ง/ฐานะ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” โดยมีอยู่ในทุกจังหวัด ๆ ละ ๑ แห่ง รวม ๗๕ แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนั้น ๆ ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรมความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ก่อให้เกิดอำนาจหน้าที่ และขอบเขตพื้นที่ในการใช้อำนาจหน้าที่นั้น

๑.๒ ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาฬสินธุ์

ตราประจำจังหวัด

เป็นรูปบึงใหญ่ ตฤณชาติและเมฆพยับฝน หมายถึง สัญลักษณ์ของความชุ่มชื้น และความอุดมสมบูรณ์ของภูมิภาค ทิวเขาตรงสุดขอบฟ้าคือแนวกันเขตแดนกับจังหวัดใกล้เคียง น้ำในบึงมีสีดำเพื่อให้ตรงกับชื่อกาฬสินธุ์

ต้นไม้ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

เป็นไม้พระราชทานปลูกเพื่อเป็นมงคลประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Artocarpus Lakoocha Roxb.* เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลำต้นตั้งตรง ผิวเปลือกนอกขรุขระแตกเป็นรอยสะเก็ดเล็กๆ มียางไหลซึม ใบเป็นใบเดี่ยว รูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบเว้ามน ใบอ่อนมีขน ออกดอกเป็นช่อตามบริเวณง่ามใบ มีสีเหลือง ออกดอกช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ผลกลมขนาดใหญ่เปลือกนอกมีผิวขรุขระ

ดอกไม้ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์

ลักษณะทั่วไป พะยอมเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๑๕-๒๐ เมตร ทรงพุ่มกลม ผิวเปลือกสีน้ำตาลหรือเทา เนื้อไม้มีสีเหลืองแข็ง ลำต้นแตกเป็นร่องตามยาวมีสะเก็ดหนา ใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลม โคนใบสอบมน ขอบใบเรียบ ด้านหลังใบมีเส้นใบชัด ดอกออกเป็น ช่อ ใหญ่ส่วนยอดของต้นดอกมีกลีบ ๓ กลีบ โคนกลีบดอกติดกับก้านดอกมีลักษณะกลม กลีบดอกเรียบโค้ง เล็กน้อยมีสีเหลืองกลิ่นหอม ดอกไม้พะยอมเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ พะยอมเป็นพันธุ์ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ ๑๕-๒๐ เมตร ทรงพุ่มกลม ผิวเปลือกสีน้ำตาลหรือเทา เนื้อไม้มีสีเหลืองแข็ง ลำต้นแตกเป็นร่องตามยาวมีสะเก็ดหนา ใบเป็นรูปมนรีปลายใบแหลม โคนใบสอบมน ขอบใบเรียบ ด้านหลังใบ

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งอยู่ทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และอยู่ตอนกลางของภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ ๑๖-๑๗ องศาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๑๓-๑๑๔ องศา

ตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๕๑๙ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๖,๙๔๖.๗๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔.๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๑ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดจังหวัดสกลนครและจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดมหาสารคามและจังหวัดขอนแก่น

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดกาฬสินธุ์มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งออกได้เป็น ๓ ตอน คือ

ลักษณะพื้นที่ตอนบน ได้แก่บริเวณอำเภอกำกันโท อำเภอกำม่วง อำเภอสามชัย อำเภอนาคู และอำเภอกวางซึ่งเป็นบริเวณแนวเทือกเขาภูพานมีภูเขาสลับซับซ้อน และมีที่ราบในบริเวณระหว่างหุบเขาสลับกับป่าที่บได้แก่ ป่าดงมูล และป่าดงแม่เกต บริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหล่อเลี้ยงจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำปาว และลำน้ำพาน ซึ่งทางราชการได้แก่อำเภอสรางเขื่อนลำปาวขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูกทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง

ลักษณะพื้นที่ตอนกลาง ได้แก่ อำเภอนองบุรี อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอยางชุมน้อย อำเภอนามน อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอยางน้อย ลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขาสลับกับป่าโปร่งและทุ่งราบ

ลักษณะพื้นที่ตอนล่าง ได้แก่บริเวณอำเภอยางตลาด อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอกมลาไสย อำเภอสว่างแดนดิน อำเภอหนองจันทน์ และอำเภอร่องคำ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นบริเวณที่รับน้ำชลประทานจากโครงการชลประทานลำปาวและลำน้ำชี ลำน้ำพาน ลำน้ำห้วยบึง หนองเล็งเปื้อน หนองปรกการ และหนองน้ำทั่วไป

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดกาฬสินธุ์มีอากาศร้อนจัดในฤดูร้อน และหนาวในฤดูหนาว โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่งๆ มีฝนตกประมาณ ๑๐๕ วัน ฤดูฝนเริ่มประมาณระหว่างเดือนที่ฝนตกมากที่สุด ประมาณ ๔๓๐.๖ มิลลิเมตร อุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน ๔๑.๙ องศาเซลเซียส ต่ำสุดใน เดือนมกราคม ๑๖.๐ องศาเซลเซียส (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยากาฬสินธุ์)

ข้อมูลการปกครองของจังหวัด/ จำนวนประชากร

การปกครอง จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งการปกครองส่วนภูมิภาค ออกเป็น ๑๘ อำเภอ ๑๓๕ ตำบล ๑,๕๘๔ หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๑ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน ๒ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๗๖ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๗๒ แห่ง

จังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๙๘๕,๓๔๖ คน แบ่งเป็นชาย ๔๘๘,๗๗๖ คน หญิง ๔๙๖,๕๗๐ คน

ประเพณีและวัฒนธรรม จังหวัดกาฬสินธุ์มีการสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” เช่น งานมหรหรรรม โปงกลาง แพรวา และงานกาชาด งานมหรหรรรมวิจิตรแพรวาราชินีแห่งใหม่ งานบุญบั้งไฟ ตะไลล้านบ้านกุดหว้า งานสงกรานต์พระธาตุยาคู งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ งานบุญคุณลาน และมหรหรรรมเส็งกลองกิ่ง ประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” คำว่า “ฮีด” คือคำว่า จาริต และ “ลีสอง” หมายถึง ลีสองเดือน ดังนั้น “ฮีดลีสอง” จึงหมายถึงประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งลีสองเดือนของแต่ละปีเป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับพิธีกรรม ทางพุทธศาสนา ขณะที่ “คองลีสี่” เป็นคำและข้อปฏิบัติคู่กับ “ฮีดลีสอง” คำว่า “คอง” แปลว่า แนวทาง หรือ ครรลอง ธรรมเนียมประเพณี และ “ลีสี่” หมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางปฏิบัติ ลีสี่ข้อ ดังนั้น “คองลีสี่” จึงหมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางที่ประชาชนทุกระดับ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมือง พระสงฆ์ และคนธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติลีสี่ข้อ นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็น ชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทาง ทิศตะวันออกของเมืองสวันเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณ เทือกเขาภูพานในเขต ๓ จังหวัด คือจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอภูจินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอคำม่วง ชาวผู้ไทจะมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การฟ้อน ลักษณะการสร้างบ้านเรือน ลักษณะทางสังคม และวิถีชีวิต เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็น ชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทาง ทิศตะวันออกของเมืองสวันเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณ เทือกเขาภูพานในเขต ๓ จังหวัด คือจังหวัด

ภาพสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอภูผินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอคำม่วง ชาวผู้ไทจะมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การฟ้อน ลักษณะการสร้างบ้านเรือน ลักษณะทางสังคม และวิถีชีวิต เป็นต้น

ด้านการท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๖๑ จังหวัดกำหนดให้เป็นปีท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยการนำเสนอมุมมองเชิงสร้างสรรค์ในแนวคิด “ทุกสิ่งสร้างสรรค์ ณ กาฬสินธุ์” มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องบรรยากาศการท่องเที่ยวอย่างอบอุ่น มีน้ำใจ พร้อมเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีการร่วมมือทุกภาคส่วน ซึ่งคาดว่าจะในปี ๒๕๖๑จะมีผู้มาท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์เพิ่มมากขึ้นปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆในอนาคตเช่นกัน

ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมามีแนวโน้มที่ดีขึ้นเห็นได้จาก ในปี ๒๕๖๑ มีผู้มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดประมาณ ๗๒๖,๕๙๔ คน เพิ่มจากปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๒๓,๒๓๘ คน (ร้อยละ ๓.๒) ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณ ร้อยละ ๙๙.๔๖ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยหลายๆด้าน เช่น การส่งเสริมท่องเที่ยวเมืองรอง การจัดกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ความสะดวกสบายในการเดินทางและสถานที่พักแรมมากขึ้น ฯลฯ

รายได้จากการท่องเที่ยวปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๑๖๕.๗๗ ล้านบาท/คน/วัน

รายการ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
ผู้มาเยี่ยมเยือน	๕๖๕,๙๔๑	๗๐๓,๓๕๖	๗๒๖,๕๙๔
- ชาวไทย	๕๖๒,๗๖๐	๖๙๙,๕๔๙	๗๒๒,๖๘๗
- ชาวต่างชาติ	๓,๑๘๑	๓,๘๐๗	๓,๙๐๗
รายได้รวมจากการท่องเที่ยว(ล้านบาท)	๘๓๘.๐	๑,๐๘๗.๘๗	๑,๑๖๕.๗๗
- รายได้จากชาวไทย	๘๓๑.๐	๑,๐๗๙.๒๙	๑,๑๕๖.๖๑
- รายได้จากชาวต่างประเทศค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน(บาท)	๗.๐	๘.๕๘	๙.๑๖
- ชาวไทย	๘๑๐.๔๘	๘๔๓.๗๕	๘๑๙.๑๔
- ชาวต่างประเทศ	๑,๑๔๕.๒๕	๑,๑๙๐.๘๓	๑,๒๐๕.๑๒
ระยะเวลาในการพำนัก	๒.๕	๒.๕	๒.๕
- ชาวไทย	๒.๕	๒.๕	๒.๕
- ชาวต่างประเทศ	๒.๗	๒.๗	๒.๗
สถานที่ประกอบการที่พักแรม			
- จำนวนห้อง	๗๑๑	๑,๐๑๘	๑,๐๑๘

ที่มา : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์

ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี

จังหวัดกาฬสินธุ์มีการสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” เช่น งานมหกรรมโปงลาง แพรว และงานกาชาด งานมหกรรมวิจิตรแพรวาราชินีแห่งใหม่ งานบุญบั้งไฟ ตะไลล้านบ้านกุดหว้า งานสงกรานต์ธาตุยาคู งานประเพณีตักบาตรเทโวโรหณะ งานบุญคุณลาน งานประเพณีบุญบั้งไฟ และมหกรรมเส็งกลองกิ่ง ประเพณีท้องถิ่นอีสาน “ฮีดลีสอง คองลีสี่” คำว่า “ฮีด” คือคำว่า จารีต และ “ลีสอง” หมายถึง ลีสองเดือน ดังนั้น “ฮีดลีสอง” จึงหมายถึงประเพณีที่ชาวลาวในภาคอีสานปฏิบัติกันมาในโอกาสต่าง ๆ ทั้งลีสองเดือนของแต่ละปีเป็นการผสมผสานพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องผีและพิธีกรรมทางการเกษตรเข้ากับพิธีกรรม ทางพุทธศาสนา ขณะที่ “คองลีสี่” เป็นคำและข้อปฏิบัติคู่กับ “ฮีดลีสอง” คำว่า “คอง” แปลว่า แนวทาง หรือ ครรลอง ธรรมเนียมประเพณี และ “ลีสี่” หมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางปฏิบัติ ลีสี่ข้อ ดังนั้น “คองลีสี่” จึงหมายถึง ข้อวัตรหรือแนวทางที่ประชาชนทุกระดับ นับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมือง พระสงฆ์ และคนธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติลีสี่ข้อ นอกนี้ยังมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ อย่าง “วัฒนธรรมภูไท” หรือ “วัฒนธรรมผู้ไท” ชาวผู้ไทเป็น ชนกลุ่มน้อยที่อพยพมาจากเมืองวัง และเมืองตะโปน ซึ่งอยู่ทาง ทิศตะวันออกของเมืองสวันเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน และแยกย้ายกันตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณ เทือกเขาภูพานในเขต ๓ จังหวัด คือจังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร และจังหวัดนครพนม โดยชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขาวง อำเภอภูผินารายณ์ อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอคำม่วง ชาวผู้ไทจะมีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย การฟ้อน ลักษณะการสร้างบ้านเรือน ลักษณะทางสังคม และวิถีชีวิต เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติหลวงพ่องค์ดำ

เริ่มแรกนั้นในรัชกาลที่ ๑ กวาดต้อนประชาชนชาวผู้ไทยมาจากลาว ประเทศลาวมีบ่อน้ำแดงมากบริเวณสหัสวันนะเขต มีคณะที่อพยพมาจากประเทศลาวไปอยู่ที่เมืองภูแล่นช้าง ซึ่งปัจจุบันคือตำบลนาขาม อำเภอนาคูจังหวัดกาฬสินธุ์ และหนึ่งในคณะอพยพมีญาควิวซึ่งเป็นพระเกจิอาจารย์ ได้นำทองแดงและทองคำที่ได้มาจากประเทศลาวเพื่อประกอบพิธีหล่อองค์พระพุทธรูปเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๓ โดยมีช่างจากล้านนาโบราณที่เชี่ยวชาญมาช่วยในการหล่อ แต่ว่าทองแดงไม่พอจึงกลับไปเอาทองแดงอีกครั้ง เมื่อหล่อองค์พระพุทธรูปเสร็จปรากฏว่าทองแดงที่ใช้เป็นส่วนประกอบของพระพุทธรูปนั้นทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศ ทำให้เกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันเกิดเป็นสนิมสีดำเกาะทั่วพระพุทธรูป เมื่อขัดสนิมออกแล้วก็จะเห็นสีของทองแดงแต่เมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งสัปดาห์ก็กลับมาเป็นสีดำเช่นเดิม ชาวบ้านจึงเรียกพระพุทธรูปนี้ว่า หลวงพ่องค์ดำ

ต่อมาได้มีการนำไปประดิษฐานที่วัดนาขาม โดยมีพุทธลักษณะเป็น ปางมารวิชัย ขัดสมาธิราบ วัสดุทองสัมฤทธิ์ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๔๑ เซนติเมตร ฐานสูง ๓๗ เซนติเมตร สูงจากฐานถึงยอดพระเมาลี ๗๕ เซนติเมตร ที่ฐานมีจารึกอักษรลาวตัวธรรมสมัยหลวงพระบาง ความว่า 'สังกราช ราชานได้ฮ้อย ๗๒ ตัว ปักต สะง่า เดือน ๒ ขึ้น ๑๕ ค่ำ วัน ๕ มี้อ ฮ้วงเหมา นักขัตตะถกษ์ อีกหน้อยชื่อว่า ปุสสยะ สังฆะ สมะมะตี มีเจ้าครุณาขาม(เกิว) เป็นเค้า เป็นเจ้าอธกศรัทธา ทายก อุปก อุปาสิกา พำพร้อม น้อมนำมายังตัมพะโลหาเป็นเอกศรัทธา สร้างพระพุทธรูปองค์นี้ไว้ให้ได้เป็นที่ไหว้และบูชาแก่คนและเทวดา ตามต่อเท่า ๕๐๐๐ วัสสา นิพพาน ปัจจโย โหติ นิจจิง ฐวัง ฐวัง'

ในสมัยพระยาชัยสุนทร(เก) องค์ที่ ๑๑ ได้เดินทางไปตรวจราชการที่บ้านนาขาม แล้วได้พบเห็นหลวงพ่องค์ดำที่วัดนาขาม เป็นพระที่มีลักษณะงดงาม จึงมีความต้องการที่จะนำไปประดิษฐานไว้ที่โฮงผู้ว่า (จวนผู้ว่า) เพื่อเป็นการเสริมบารมีแต่ชาวบ้านในละแวกนั้นไม่ต้องการให้นำหลวงพ่องค์ดำไปจากหมู่บ้าน เพราะชาวบ้านมีความเคารพนับถือและเลื่อมใสศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่องค์ดำ พระยาชัยสุนทร(เก)จึงได้นำช่าง ๕ เชือก มาสร้างอำนาจในการขมขู่ ทำให้ชาวบ้านยอมถวายหลวงพ่องค์ดำแก่พระยาชัยสุนทร(เก)ด้วยความไม่เต็มใจ เมื่อนำหลวงพ่องค์ดำไปประดิษฐานที่โฮงผู้ว่าก็เกิดเหตุอาเพศ ได้แก่ พ่อดาเสียชีวิตด้วยโรคแปลกประหลาด เกิดการทะเลาะกันระหว่างนางสนมของพระองค์ ไฟไหม้โฮง แม่นายเสียชีวิต และพระองค์ตกหลังช้างจนได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น ทำให้หลวงพ่องค์ดำประดิษฐานที่โฮงผู้ว่า ได้เพียง ๑ ปีเศษ ต่อมาพระยาชัยสุนทร(เก)จึงได้นำไปถวายวัดกลางพระอารามหลวง ซึ่งในขณะนั้นญาควิวเป็นเจ้าคณะจังหวัดกาฬสินธุ์ แต่ได้ไปจำพรรษาที่วัดเหนือและต่อมาได้จำพรรษาที่วัดกลาง จนถึงสมัยของพระครูสุขุมวาทรวงคุณ(สุข สุขโณ) ท่านได้นำหลวงพ่องค์ดำไว้ที่กุฏิเพื่อป้องกันการสูญหาย แต่ทว่าด้วยชื่อเสียงเรียงนาม

ของหลวงพ่อดำทำให้ชาวบ้านอยากมาสักการะบูชา หลวงปู่สุขจึงได้นำหลวงพ่อดำไปแพร่อบๆเมืองเพื่อขอฝน และเป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาชาวเมืองกาฬสินธุ์ ทันใดนั้นก็เกิดอุณิหารฝนตกลงมา ทำให้ชาวบ้านเรียกหลวงพ่อดำอีกนามหนึ่งว่าหลวงพ่อบ่มเย็น

จากนั้นก็มิปาฏิหาริย์ต่างๆเกิดขึ้นอีก ยกตัวอย่างเช่น คนที่แต่งงานแล้วไม่มีลูกก็มาขอลูกกับหลวงพ่อดำก็จะสมหวังและยังมีชาวต่างชาติอย่างมาเลเซียและสวีเดนมาราบไหว้สักการะกันอีกด้วย เมื่อเกิดภัยแล้งชาวบ้านจะนำเอาหลวงพ่อดำมาแห่เพื่อขอฝน เมื่อนำหลวงพ่อดำพ้นเขตวัดก็เกิดท้องฟ้ามีดครึ้มและฝนตก เมื่อนำไปแห่ครั้งไหนก็เกิดฝนตก จึงเป็นประเพณีวันสงกรานต์ที่จะนำหลวงพ่อดำมาแห่ เวลาที่พระเทพปัญญาเมธี(ปราชญ์ อุกกโชโต) เจ้าอาวาสวัดกลางพระอารามหลวง เดินทางไปที่ใดก็จะนำเหรียญหลวงพ่อดำใส่ย่ามไปด้วยไม่ว่าจะไปงานบวชหรืองานต่างๆก็จะเกิดสภาพอากาศครึ้มฟ้าครึ้มฝน เมื่อมีการพุทธรักษาของมงคลทางวัดจะนำหลวงพ่อดำไปเป็นองค์พระประธานและจะเกิดฝนตกทุกครั้ง และอุณิหารล่าสุดที่เกิดกับพระเทพปัญญาเมธีในขณะที่ท่านกำลังเดินทางไปจังหวัดสกลนคร ได้เกิดอุบัติเหตุรถยนต์พลิกคว่ำสภาพรถพังยับเยินจนผู้ที่พบเห็นคิดว่าท่านได้มรณภาพแล้ว แต่กลับรอดมาได้และบาดเจ็บเพียงนิดหน่อยเท่านั้นนับเป็นปาฏิหาริย์ที่หลวงพ่อดำได้ช่วยชีวิตของเจ้าอาวาสและผู้ร่วมเดินทางไว้

ในสมัยที่พระครูสุขุมมาทวารคุณ (สุข สุขโณ) เป็นเจ้าอาวาส กรมศิลปากรอยากนำหลวงพ่อดำไปไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจึงมาสร้างกำแพงโบสถ์แต่หลวงปู่สุขไม่ยินยอม เพราะหลวงพ่อดำเป็นพระของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์จะยกให้ใครไม่ได้ และเมื่อถึงประเพณีสงกรานต์ ก็จะได้มีการอัญเชิญหลวงพ่อดำมาแห่รอบเมืองเพื่อขอความชุ่มเย็น แต่หลวงปู่สุขท่านกลัวว่าหากเอาองค์จริงมาแห่อาจจะทำให้ไม่ปลอดภัยและอาจโดนขโมยได้ ท่านจึงหล่อองค์จำลองขึ้นมาแทนในปี พ.ศ.๒๕๓๗, ๒๕๓๙, ๒๕๔๔ แต่เวลาทำพิธีพุทธรักษาก็ต้องเอาสายสิญจน์โยงไปที่หลวงพ่อดำองค์จริง เมื่อนานเข้าชาวบ้านเริ่มรู้แล้วว่าองค์ที่เอามาแห่ไม่ใช่องค์จริงแต่เป็นองค์จำลอง หลวงปู่สุขจึงสร้างกุฏิขึ้นมาเพื่อประดิษฐานองค์จริงไว้ข้างในเพื่อให้ประชาชนได้กราบไหว้และได้ตั้งชื่อหลวงพ่อดำอีกชื่อว่า พระพุทธสัมฤทธิ์นิโรคันตราย

ในสมัยที่ท่านสุวิทย์ สุขงกฎเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ท่านสุวิทย์ได้ทำการสถาปนาให้หลวงพ่อดำเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดกาฬสินธุ์อย่างเป็นทางการ โดยเพิ่มคำขวัญจังหวัดกาฬสินธุ์เข้าไปหนึ่งวรรคคือ “หลวงพ่อดำลือเลื่อง” เหตุที่เพิ่มเข้ามาเพราะอยากให้เมืองกาฬสินธุ์เป็นเมืองพุทธ

อนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทร

พระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) หรือพระยาไชยสุนทร เดิมพระนามว่า เจ้าโสมพะมิตร หรือ ท้าวโสมพะมิตร ในเอกสารพื้นเมืองเวียงจันทน์ออกพระนามว่า ท้าวโสมบพิตร ส่วนพงศาวดารเมืองกาฬสินธุ์และเมืองกมลาไสยออกพระนามว่า พระยาสมพิษ ทรงเป็นเจ้าผู้ปกครองเมืองกาฬสินธุ์ (กาละสินธ์ หรือ กาลสิน) พระองค์แรกและทรงเป็นเจ้าผู้สร้างเมืองกาฬสินธุ์ ปัจจุบันคือจังหวัดกาฬสินธุ์ในภาคอีสานของประเทศไทย เดิมรับราชการในราชสำนักนครเวียงจันทน์เป็นที่พญาโสมพะมิตร ภายหลังได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ ๑) แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ของสยามให้เป็นเจ้าเมืองกาฬสินธุ์พระองค์แรกในฐานะเมืองประเทศราช พระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) ทรงเป็นต้นสกุล วงศ์กาฬสินธุ์ ศรีกาฬสินธุ์ พิมพะนิตย์ พูลวัฒน์ อักษรอาสา และสกุล วงศ์กมลาไสย หรือ วงศ์กาไสย อีกทั้งทรงเป็นพระราชเชษฐาในเจ้าเมืองแสนฮ่องโปง ต้นสกุลพระราชทาน ณ กาฬสินธุ์ แห่งจังหวัดกาฬสินธุ์อีกด้วย พระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางหล้าสร้อยเทวีแห่งนครเวียงจันทน์ เป็นพระราชนัดดา (หลาน) ในสมเด็จพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ ๒ (พระไชยองค์เว้) พระราชบิดาของพระองค์พระนามว่า เจ้าองค์ไชย ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ ๒ (พระไชยองค์เว้) พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างพระองค์ที่ ๓๖ และพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรเวียงจันทน์พระองค์ที่ ๑ ปฐมกษัตริย์ผู้สถาปนาราชวงศ์เวียงจันทน์ ฝ่ายพระมารดาของพระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) นั้นเป็นพระนัดดาในเจ้าฟ้าขาว (เจ้าปะขาว) ผู้สร้างเมืองฟ้าขาวและเมืองพันนา (เมืองพนาง) ในจังหวัดสกลนคร สมเด็จพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ ๒ (พระไชยองค์เว้) ทรงเป็นพระราชนัดดา (หลานอา) ในพระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างพระองค์ที่ ๓๒ และเป็นพระราชนัดดา (หลานปู่) ในพระเจ้าต่อนคำพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างพระองค์ที่ ๓๑ ฝ่ายเจ้าฟ้าขาว (เจ้าปะขาว) นั้นทรงเป็นพระราชนัดดาในพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างเวียงจันทน์เช่นเดียวกัน ดังนั้น พระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) จึงเป็นเจ้าผู้ปกครองเมืองกาฬสินธุ์และเป็นเจ้านายฝ่ายหัวเมืองลาว-อีสานที่สืบเชื้อสายจากราชวงศ์เวียงจันทน์อีกสายหนึ่ง

อนึ่ง พระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) และเครือญาติบุตรหลานทั้งหมดของพระยาชัยสุนทร (โสมพะมิตร) ได้เป็นผู้ปกครองหัวเมืองใหญ่น้อย ตั้งแต่สมัยราชอาณาจักรล้านช้างจนเปลี่ยนแปลงการปกครองอยู่หลายหัวเมือง เช่น เมืองฟ้าขาว (ปัจจุบันคือบ้านฟ้าขาวหรือบ้านปะขาว) เมืองพันนา (ปัจจุบันคือบ้านพรรณา) เมืองกาฬสินธุ์ เมืองกมลาไสย (เมืองกมลาไสย) เมืองสหัสขันธ์ เมืองสกลทวาปี (บ้านธาตุเชิงชุม) เมืองกลางหมื่น (บ้านกลางหมื่น) เป็นต้น ชาวเมืองกาฬสินธุ์ได้ริเริ่มแนวคิดที่จะจัดสร้างอนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทรมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่มาเริ่มต้นจริงๆในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ สมัยนายสมศักดิ์ ร่มไทรทองเป็นนายกเทศมนตรีเมือง

กาฬสินธุ์นายประภิต พิณเจริญ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยอาจารย์ ชาว ละออเป็นผู้ออกแบบรูปหล่อ ส่วนบริเวณรอบอนุสาวรีย์ มีการจัดทำภาพปะติมากรรมโดยอาจารย์ วิโรจน์ ศรีสุโร ได้รับงบประมาณจากภาคส่วนราชการและประชาชนร่วมบริจาค เริ่มประกอบพิธีเททองหล่อรูปเหมือนในวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๔ โดยนายขุนทอง ภูผิวเดือน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน ต่อมามีการกำหนดให้วันที่ ๑๓ กันยายน มีพิธีการบวงสรวงทุกปี การก่อสร้างอนุสาวรีย์ใช้เวลา ๑ ปี แล้วเสร็จในปี ๒๕๒๕

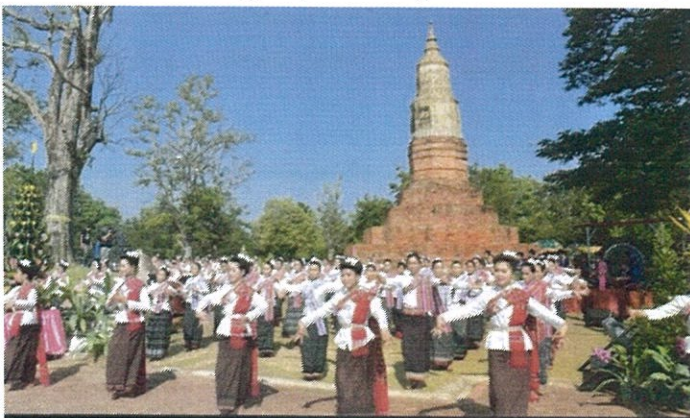
พระธาตุยาकु

เป็นเจดีย์ขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองฟ้าแดดสงยาง (เมืองโบราณ สมัยขอม ปัจจุบันเหลือแต่ซากอิฐปูนดิน) ซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นพระธาตุที่บรรจุอัฐิของพระเถระผู้ใหญ่ที่ชาวเมืองเคารพนับถือ จึงเรียกกันว่า พระธาตุยาคุ ("ญาคุ" ภาษาอีสาน หมายถึง พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ในวัด) และเนื่องด้วยเป็นสถานที่แห่งเดียวในเมืองฟ้าแดดที่ไม่ถูกทำลายโดยเมืองเชียงโสมซึ่งเป็นฝ่ายชนะสงคราม จึงนับเป็นโบราณสถานที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ มีหลักฐานว่าแต่ละส่วนของพระธาตุถูกสร้างขึ้นใน ๓ สมัย โดยส่วนฐานรูปสี่เหลี่ยมย่อมุมสร้างในสมัยทวารวดี ถัดขึ้นมาเป็นส่วนฐานทรงแปดเหลี่ยมสร้างในสมัยอยุธยา ส่วนองค์ระฆังและส่วนยอดสร้างต่อเติมในสมัยรัตนโกสินทร์ รอบๆ องค์พระธาตุพบใบเสมาแกะสลักภาพนูนต่ำเรื่องพุทธประวัติ ในเดือนพฤษภาคมของทุกปี ชาวบ้านจะจัดให้มีการประเพณีบุญบั้งไฟเพื่อเป็นการขอฝนและนำความร่มเย็นมาสู่หมู่บ้าน

เป็นเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดในเมืองฟ้าแดดสงยาง ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยมก่อด้วยอิฐปรากฏการก่อสร้าง ๓ สมัยด้วยกันคือ ส่วนฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม มีบันไดทางขึ้น ๔ ทิศ มีปูนปั้นประดับสร้างในสมัยทวารวดี ถัดขึ้นมาเป็นฐานรูปแปดเหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ขนาดฐานกว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๐ เมตร ซึ่งสร้างซ้อนทับบนฐานเดิมเป็นรูปแบบเจดีย์ในสมัยอยุธยา ส่วนองค์ระฆังและส่วนยอดสร้างในสมัยรัตนโกสินทร์ สร้างซ้อนกันเป็นลักษณะแบบจตุรมุขสูงจากฐานถึงยอด ๘ เมตร รอบๆ องค์พระธาตุพบใบเสมาแกะสลักภาพนูนต่ำเรื่องพุทธประวัติ ชาวบ้านเชื่อกันว่าในองค์พระธาตุบรรจุอัฐิของพระเถระผู้ใหญ่ที่ชาวเมืองเคารพนับถือ สังเกตได้จากเมื่อเมืองเชียงโสมชนะสงคราม ได้ทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในเมืองฟ้าแดดแต่ไม่ได้ทำลายพระธาตุยาคุ จึงเป็นโบราณสถานที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์

พระธาตุยาคุ เดิมเรียกว่า "พระธาตุใหญ่" เป็นพระสถูปสมัยทวารวดี ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๕ เจดีย์ได้แก่ทรวดโถมปรักหักพังไปตามกาลเวลาเพราะขาดการทะนุบำรุง ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้สร้างเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม ก่ออิฐถือปูนซ้อนทับฐานเดิม และในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีการสร้างต่อเติมส่วนยอดให้

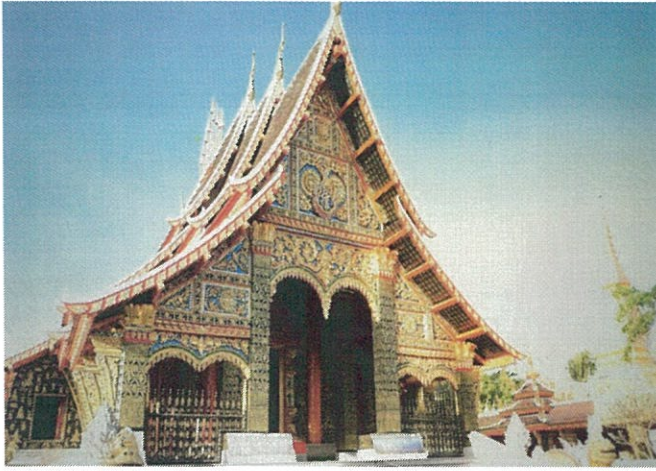
สูงขึ้นไปอีก จนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๒ กรมศิลปากรได้ทำการขุดแต่งและบูรณะเจดีย์องค์นี้ รวมทั้งได้จดทะเบียนเป็นโบราณสถาน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๕๔ วันที่ ๓ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๐ และประกาศกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๙๙ ตอนที่ ๑๕๕ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๕

พระธาตุยาคู ตั้งอยู่ที่บ้านเสมา ตำบลหนองแปน ห่างจากตัวจังหวัด ๑๙ กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข ๒๑๔ (กาฬสินธุ์-ร้อยเอ็ด) ระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร ถึงอำเภอกมลาไสย เลี้ยวขวาตามทางหลวงหมายเลข ๒๓๖๗ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าซอยอีกประมาณ ๔๐๐ เมตร เมืองฟ้าแดดสงยาง หรือที่เรียกเพี้ยนเป็นฟ้าแดดสูงยาง บางแห่งเรียกเมืองเสมาเนื่องจากแผนผังของเมืองมีรูปร่างคล้ายใบเสมา เป็นเมืองโบราณที่มีคันดินล้อมรอบ ๒ ชั้น ความยาวของคันดินโดยรอบประมาณ ๕ กิโลเมตร คูน้ำจะอยู่ตรงกลางคันดินทั้งสอง จากหลักฐานโบราณคดีที่ค้นพบ ทำให้ทราบว่ามีการอยู่อาศัยภายในเมืองมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ แล้วได้เจริญรุ่งเรืองมากขึ้นในสมัยทวารวดีราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๕ ดังหลักฐานทางพุทธศาสนาที่ปรากฏโดยทั่วไปทั้งภายในและนอกเมือง เช่น ใบเสมาหินทราย จำหลักภาพเรื่องชาดก และพุทธประวัติจำนวนมาก บางส่วนเก็บไว้ที่วัดโพธิ์ชัยเสมารามซึ่งอยู่ภายในเมือง บางแห่งอยู่ในตำแหน่งดั้งเดิมที่พบ และบางส่วนก็นำไปเก็บรักษาและจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น นอกจากนี้ยังมีซากศาสนสถานกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปภายในเมืองและนอกเมือง เช่นพระธาตุยาคู และกลุ่มเจดีย์บริเวณศาสนสถานที่มีโนนวัดสูง โนนฟ้าหยาด และโนนฟ้าแดด กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเมืองฟ้าแดดสงยางเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๔๗๙

วัดวังคำ

วัดวังคำ ตั้งอยู่ที่ บ.นาวิ ต.สงเปลือย อ.เขาวง จ.กาฬสินธุ์ มีข้อความตามเอกสารประวัติวัดวังคำ พอสังเขป ระบุไว้สรุปความว่า...วัดวังคำ ปัจจุบันมีเนื้อที่กว่า ๘ ไร่ เริ่มก่อสร้าง(อย่างเป็นทางการ)ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙ โดยคณะชาวบ้านนาวิและหมู่บ้านใกล้เคียง

และได้รับการประกาศตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนามีนามว่า “วัดวังคำ” สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓

-ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานเขตวิสุงคามสีมาแก่วัดวังคำ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ นั้นเป็นข้อมูลเบื้องต้นคร่าวๆ ของวัดวังคำ ซึ่งปัจจุบันแม้วัดวังคำยังสร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ แต่กระนั้นวัดแห่งนี้ก็มีสิ่งน่าสนใจให้ชมกันเพียบ

เรียกได้ว่าในสิ่งก่อสร้างงานพุทธศิลป์ต่างๆ มีรายละเอียดความงามให้ทัศนากันในแทบทุกตารางฟุตเลยทีเดียว

ค้ำยันมากลวดลาย สำหรับโบสถ์วัดวังคำนั้นเป็นการจำลองโบสถ์หรือสิมวัดเชียงทองมาสร้างแบบย่อส่วนลงมาเล็กน้อย ซึ่งหากดูเผินๆ จะมีรูปลักษณะโดยเฉพาะภายนอกที่คล้ายวัดเชียงทองมาก ไม่ว่าจะเป็นหลังคา

โบสถ์อันอ่อนช้อยโค้งงามทรงปีกนกปกคลุมต่ำซ้อน ๓ ชั้นลดหลั่นกันลงมา (หรือที่เรียกกันว่าสถาปัตยกรรม

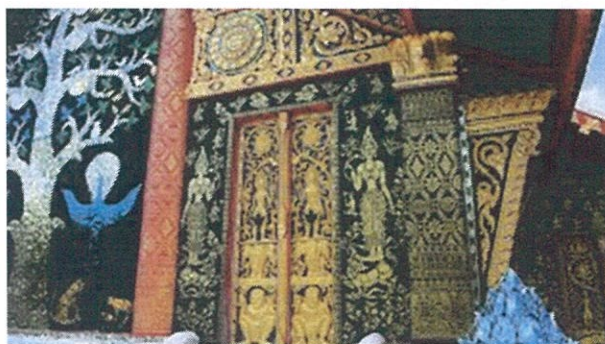
แบบม้าต่างใหม่) ด้านหน้า ๓ ชั้น ด้านหลัง ๒ ชั้น, มีลวดลายลงรักปิดทองประดับรูปเทพต่างๆ เป็นสีทองดูเน้นชัดเด่นขึ้นมาบนแบ็กราวนดสีด้า, ค้ำยันหรือคันทวยทำลวดลายคล้ายที่วัดเชียงทอง ส่วนด้านหลังนั้นก็มิลวดลายประดับกระจกลี (หรือที่ชาวลาวเรียกว่าลาย “ดอกดวง”) อันสวยงาม

อย่างไรก็ดีหากพิจารณาในรายละเอียดก็จะพบว่าโบสถ์นี้ไม่ได้ถือปฏิมาวัดเชียงทองมาทั้งดุ้นหากแต่ในหลายจุดมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป เช่น รวบบันไดทางเข้า

ด้านหน้าของวัดเชียงทองทำเป็นบันไดโล้ันๆ - แต่ที่วัดวังคำทำเป็นตัวสิงห์สีทอง ๒ ตัวประดับอยู่, ที่วัดเชียงทองมีฮ้างฮอดหัวช้าง(สำหรับให้น้ำพระพุทธรณ์นตไหลผ่านจาก)-แต่ที่วัดวังคำไม่มี, บนกลางสันหลังคาที่วัดเชียงทองมีเครื่องยอดที่ชาวลาวเรียกว่า “ซ่อฟ้า” ที่วัดเชียงทองมี ๑๗ ซ่อต่างกับซ่อฟ้าในบ้านเรา(ส่วนซ่อฟ้าในบ้านเราชาวลาวเรียกว่าโห่ง)-ส่วนที่วัดวังคำทำเป็นฉัตร ๕ ชั้น ๙ ยอด, หน้าวัดเชียงทองทำเป็นลวดลายแบบลาว-ส่วนที่วัดวังคำประดับตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระ

เกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระประธานในโบสถ์ที่กำลังอยู่ในการก่อสร้าง ขณะที่ภายในโบสถ์ที่วันนี้ยังสร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ ยังไม่ได้ฝังลูกนิมิต (พระประธานองค์หน้ายังหุ้มพลาสติกอยู่เลย) แม้งานจิตรกรรมฝาผนัง ลายเสาดงานประดับต่างๆ จะยังคงถอดแบบมาจากวัดเชียงทอง แต่ก็มีส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนคือพระ

ประธานในวัดที่มี ๒ องค์ ซึ่งท่านเจ้าอาวาสบอกว่า นำมาจากความเชื่อโบราณ เป็นปางสะดุ้งมาร กับปางสะดุ้งมารกลับ

ลายประดับกระจกสีที่ส่วนกลางด้านหลังโบสถ์ ส่วนที่หลังโบสถ์ช่วงกลางทำเป็นลวดลายประดับกระจกสีหรือลายดอกดวงเช่นเดียวกับที่วัดเชียงคำ แต่ต่างกันตรงรายละเอียดของลาย โดยที่วัดเชียงทองทำเป็นรูปต้นทอง (ต้นจั่ว) ส่วนวัดวังคำทำเป็นต้นโพธิ์ธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ภายในบริเวณโบสถ์วัดวังคำยังมีความแตกต่างคือมีพระระเบียงล้อมทั้ง ๔ ด้าน มีรูปปั้นช้างประดับอยู่ด้านหลัง ม้าประดับอยู่ด้านข้าง เป็นต้น มีการปลูกต้นลิ้นทมหรือลีลาวดีหรือต้นจำปาของลาวประดับไว้เป็นจุดๆ

วัดวังคำ...งามล้ำค่าทาสินธุ์

นอกจากโบสถ์อันงดงามวิจิตรแล้ว วัดวังคำยังมีงานพุทธศิลป์อันทรงคุณค่าประณีตล้ำค่าปรากฏให้เห็นในหลายจุดด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น องค์พระธาตุสี่ทองอร่ามที่ได้รับอิทธิพลมาจากธาตุหลวง เมืองเวียงจันทน์ สปป.ลาว (พระธาตุองค์นี้ห้ามผู้หญิงขึ้นไปยังองค์พระธาตุ), ศาลาการเปรียญหลังใหญ่ที่ภายในประดิษฐาน “หลวงปู่วังคำ” พระประธานศิลปะล้านช้างอันงดงาม หากสังเกตดีๆ จะเห็นพระพักตร์ของหลวงปู่วังคำอมยิ้มเล็กน้อย ดูขี้นขลิ้งงดงามเปี่ยมศรัทธา

พิพิธภัณฑ์สิรินธร

ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูภู่กุ่มข้าว หรือพิพิธภัณฑ์สิรินธร เป็นศูนย์วิจัยเกี่ยวกับไดโนเสาร์และพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ แห่งแรกของประเทศไทย อยู่ที่อำเภอห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นพิพิธภัณฑ์ทางธรรมชาติวิทยา ที่มีการจัดแสดงซากกระดูก ไดโนเสาร์ และแสดงความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในมุมมองต่างๆ ทั้งเชิงวิชาการ การอนุรักษ์ รวมไปถึงความสัมพันธ์ต่างๆ พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์สิรินธร ต้นกำเนิดของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มาจากการค้นพบซากดึกดำบรรพ์

ของไดโนเสาร์ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยท่านพระครูวิจิตรรสหัสคุณ เจ้าอาวาสวัดสักกะวัน ต่อมาในปลายปีเดียวกัน ทางคณะสำรวจไดโนเสาร์จากกรม

ทรัพยากรธรณี ได้เริ่มเข้าไปทำการขุดค้นอย่างเป็นระบบ และพบว่าที่ภูภู่กุ่มข้าวเป็นแหล่งไดโนเสาร์กินพืชที่สมบูรณ์ที่สุดของเมืองไทย โดยนักวิชาการ ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่า ในสมัยดึกดำบรรพ์บริเวณภูภู่กุ่มข้าวเป็นธารน้ำแข็งโบราณที่มีเหล่าไดโนเสาร์มาดื่มกินน้ำ

แต่แล้วเกิดภัยพิบัติ เฉียบพลันขึ้น ทำให้ไดโนเสาร์ล้มตายบริเวณนี้เป็นจำนวนมาก จากนั้นทีมสำรวจก็ได้ลงมือขุดค้น พบกระดูกและซากดึกดำบรรพ์ ของไดโนเสาร์เป็นจำนวนมากที่นี่ ทางกรมทรัพยากรฯ จึงได้ตั้งเป็นศูนย์วิจัยไดโนเสาร์ภูภู่กุ่มข้าวขึ้นในปี ๒๕๓๘ โดยในวันที่ ๒๔ พ.ย. ๒๕๓๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาทอดพระเนตรซากกระดูกไดโนเสาร์และจัดตั้ง โครงการพัฒนา พิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูภู่กุ่มข้าวขึ้น จนพัฒนาเป็น พิพิธภัณฑ์ ซึ่งได้รับพระราชทานนามจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีว่า "พิพิธภัณฑ์สิรินธร" พิพิธภัณฑ์สิรินธร เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวไดโนเสาร์แบบครบวงจร ทั้งแสง สี เสียง ตระการตาและใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ แบ่งเป็น ๙ โซน ได้แก่ โซนที่ ๑ การกำเนิดโลกและจักรวาล โซนที่ ๒ กำเนิดสิ่งมีชีวิต โซนที่ ๓ มหายุคพาลีโอโซอิก มหายุควิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตโบราณ โซนที่ ๔.๑ มหายุคมีโซโซอิก มหายุคแห่งสัตว์เลื้อยคลานและไดโนเสาร์ โซนที่ ๔.๒ ไดโนเสาร์ไทย โซนที่ ๕ วิถีชีวิตไดโนเสาร์ไทย โซนที่ ๖ คินซีวิตให้ไดโนเสาร์ โซนที่ ๗ มหายุคซีโนโลกิก มหายุคแห่งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม โซนที่ ๘ เรื่องราวของมนุษย์ นอกจากนี้พิพิธภัณฑ์ยังมีบริการจัดค่ายเยาวชน มีห้องประชุม ร้านอาหาร และร้านจำหน่ายของที่ระลึกไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย ซากดึกดำบรรพ์ของไดโนเสาร์ที่ภูภู่กุ่มข้าว อำเภอ

ห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบโดยพระครูวิจิตรรสหัสคุณ เจ้าอาวาสวัดสักกะวัน ในปีพ.ศ. ๒๕๓๗ และได้เริ่มทำการขุดค้นอย่างเป็นระบบ โดยคณะสำรวจไดโนเสาร์จากกรมทรัพยากรธรณี ตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. ๒๕๓๗ พบว่า ภูภู่กุ่มข้าว ตำบลโนนบุรี อำเภอห้วยซันธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งไดโนเสาร์กินพืชที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไทย โดยพบ กระดูกไดโนเสาร์เกือบทั้งตัว กองรวมอยู่กับกระดูกไดโนเสาร์กินพืชอีกชนิดหนึ่ง กระดูกทั้งหมดอยู่ในชั้นหินที่วางตัว อยู่บนไหล่เขาของภู

ภู่กุ่มข้าวซึ่งมี รูปร่างคล้ายลอมฟาง มีความสูงประมาณ ๒๔๐ เมตร

สะพานเทพสุดา

เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กขนาด ๒ ช่องจราจร ข้ามเขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ จากบริเวณแหลมโนนวิเศษ ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ ถึงบริเวณเกาะมหาราช ตำบลหนองบัว อำเภอหนองกุงศรี เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ใช้งบประมาณใน

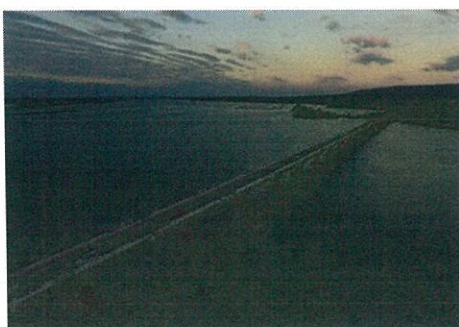
การก่อสร้างทั้งสิ้น ๔๙๘,๘๕๐,๐๐๐ บาท ความยาว ๒,๐๔๐ เมตร ถนนต่อเชื่อมโครงการผิวจราจรกว้าง ๗ เมตร ไหล่ทางกว้างข้างละ ๒.๕๐ เมตร ภายใต้การกำกับดูแลของกรมทางหลวงชนบท สร้างเสร็จในเดือน ธันวาคม ๒๕๕๓ ถือเป็นสะพานข้ามน้ำจืดที่ยาวที่สุดในประเทศไทย

สะพานเทพสุดา แห่งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ สะพานเทพสุดา ซึ่งหมายถึงสะพานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานเทพสุดาอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ บริเวณเชิงสะพานเทพสุดา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งทอดพระเนตรนิทรรศการสะพานเทพสุดา

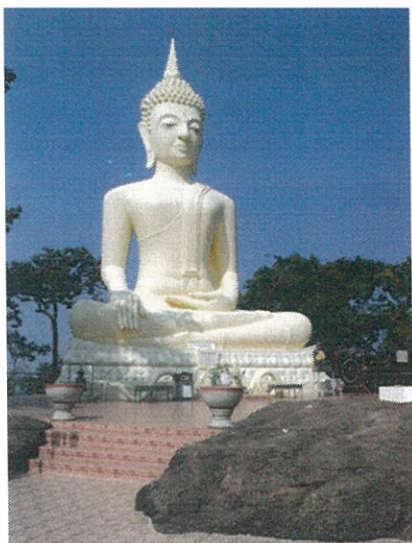
สะพานเทพสุดา เป็นโครงข่ายเชื่อมเส้นทางคมนาคมขนส่งจาก จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ผ่านจังหวัดกาฬสินธุ์ ไปยังจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นประตูสู่อินโดจีนหรืออีสต์เวสต์อีโคโนมิก คอริดอร์ จะช่วยร่นระยะทางได้กว่า ๑๐๐ กิโลเมตร รวมถึงการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรทางฝั่งตะวันตก อำเภอหนองกุงศรี อำเภอกันโถ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ฝั่งตะวันออก อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอสมเด็จ อำเภอภูผินารายณ์ และตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ จะร่นระยะทางกว่า ๘๐ กิโลเมตร นอกจากนี้ บนสะพานเทพสุดายังสามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามบริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำลำปาวได้อย่างชัดเจน สนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ และการท่องเที่ยว

ในภูมิภาค ทำให้ ประชาชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ประกอบกับ อำเภอสหัสขันธ์ มีพิพิธภัณฑ์สิรินธร (ภูมู่ข้าว) ซึ่งเป็นแหล่งค้นพบชิ้นส่วนกระดูกไดโนเสาร์ที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้ได้ออกแบบประติมากรรมรูปหล่อไดโนเสาร์ ติดตั้งบริเวณราวสะพานทั้ง ๒ ข้าง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ อีกด้วย

พุทธาวาสกุสิงห์ ตั้งอยู่บนยอดเขากุสิงห์ อำเภอสหัสขันธ์ ใกล้เคียงตลาดสหัสขันธ์ ห่างจากตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ ๓๔ กม. เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปประทับนั่ง ปางมารวิชัยขนาดใหญ่นามว่า พระพรหมภูมิปาโล อันเป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองสหัสขันธ์ พระพรหมภูมิปาโล เป็นพระพุทธรูปประทับนั่งปางมารวิชัย มีพุทธลักษณะสง่างาม เป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขนาดหน้าตักกว้าง ๑๐.๕๐ เมตร สูง ๑๗.๘๐ เมตร ประดิษฐานบนยอดเขากุสิงห์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓๔๖ เมตร ถือกันว่าเป็นพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่มีพระลักษณะสมส่วนและสวยงามที่สุดองค์หนึ่งในประเทศไทย มีพระวรกายสง่างาม พระพักตร์อัมเอบ พระเนตรทั้งสองสดใสเปี่ยมล้นด้วยเมตตาธรรมยังความสบายใจให้เกิดแก่ผู้พบเห็น

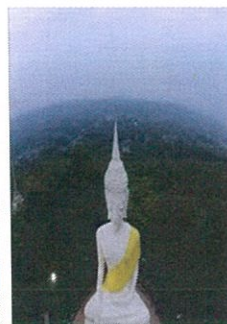
และเป็นสิริมงคลแก่ผู้ที่ได้กราบไหว้บูชา พระพรหมภูมิปาโลสร้างเมื่อวันที่ ๑๔ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๑๑ นายช่างที่ก่อสร้างพระพุทธรูปองค์นี้เป็นช่างจากบ้านสีฐาน อำเภอกลมลาไสยซึ่งเป็นกลุ่มช่างที่สืบทอดวิชาช่างมาจากกลุ่มสกุลช่างล้านช้างนานนับหลายร้อยปี

พุทธสถานกุสิงห์ เป็นศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา ศูนย์เรียนรู้วิถีวัฒนธรรม และศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชน และเป็นสถานที่พักผ่อนจิตใจชมธรรมชาติบริเวณโดยรอบมีเนินสามารถมองเป็นทิวทัศน์ได้รอบด้าน คือด้านทิศใต้จะมองเห็นภูมิภาพอันสวยงามของทะเลสาบเหนือเขื่อนชลลำปาวและสภาพบ้านเมืองของเทศบาลตำบลโนนบุรีด้านทิศตะวันออกจะมองเห็นทิวทัศน์อันงดงามของ ภูป้อ ภูค่าว ภูเป้งและภูกุ่มข้าว ประหนึ่งสวนพฤกษารธรรมชาติ ที่สร้างไว้อย่างงดงามด้านทิศตะวันตกจะมองเห็นทิวเขาคันโทในเขตอำเภอกันโทที่อยู่ใกล้เคียงขอบฟ้าและเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกดินที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่ง

ในทุก ๆ ปีจะมีพุทธศาสนิกชนนับหมื่นคนร่วมทำบุญตักบาตรเทโวโรหณะในวันออกพรรษา ที่ทางอำเภอสหัสขันธ์จังหวัดกาฬสินธุ์ และวัดพุทธาวาสที่ตั้งอยู่บนยอดเขากุสิงห์ได้จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่โดยพระภิกษุสงฆ์กว่า ๔๐๐ รูปได้เดินลงมาจากเขากุสิงห์เพื่อมารับบิณฑบาตรที่บริเวณเชิงเขาเพื่อสืบสานประเพณีอันดีงามในวันออกพรรษา

การเดินทางไปยังพุทธสถานกุสิงห์

พุทธสถานกุสิงห์ ตั้งอยู่ ตำบลกุสิงห์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ ๓๔ กิโลเมตร การเดินทางขึ้นบนยอดเขาสามารถเดินทางได้ ๒ ทาง คือ บันไดเดินเท้าจำนวน ๕๖๔ ขั้น และถนนลาดยางระยะทาง ๓ กิโลเมตร คดเคี้ยวขึ้นตามไหล่เขาทางทิศตะวันตก

พุทธนิมิตภูค่าว

วัดพุทธนิมิต (ภูค่าว) อยู่บนยอดเขาภูค่าว บริเวณยอดเขาด้านทิศตะวันตกมี “พระพุทธรูปไสยาสน์” แกะสลักบนแผ่นผาอายุนับพันปี ลักษณะตะแคงซ้าย พระเศียรหนุนทับต้นแขน โดยท่อนแขนที่หนุนพระเศียรไม่ได้ตั้งขึ้นและพระหัตถ์ไม่ได้รองรับพระเศียรไม่มีเกตุมาลา ความยาวตลอดองค์พระ ๒ เมตร สูง ๐.๕

เมตร มีทองคำเปลวปิดอยู่ทั่วองค์ สันนิษฐานว่าเป็นพระโมคคัลลานะ อัครสาวกเบื้องซ้ายของพระพุทธเจ้า ทางวัดจัดให้มีงานสงฆ์พระพุทธรูปไสยาสน์ในวันที่ ๑๙ เมษายน ของทุกปี

ตำนานท้องถิ่นเล่าว่า พระพุทธรูปไสยาสน์ที่สลักบนแผ่นผานี้ สร้างขึ้นหลังการสมโภชของค์พระธาตุพนมเล็กน้อย ประมาณปี พ.ศ. ๘ โดยกลุ่มคนที่จะเดินทางไปร่วมสร้างพระธาตุพนม แต่ไปไม่ทันองค์พระธาตุพนมสร้างเสร็จก่อน จึงร่วมกันสร้างพระพุทธรูปไสยาสน์องค์นี้

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ พระคุณเจ้าสมเด็จพระมหาวิระวงศ์ได้ขึ้นไปตรวจสังฆมณฑลภาคอีสาน และแวะจำวัดในเมืองสหัสขันธ์ ซึ่งอยู่ห่างจากภูค่าวไปทางตะวันตกราว ๘ กิโลเมตร ในครั้งนั้นท่านได้ไปนมัสการพระพุทธรูปไสยาสน์ที่เพิงผานี้ด้วย เมื่อเสร็จสังฆกิจเสด็จกลับกรุงเทพฯ จึงบัญชาให้อธิบดีกรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเป็นปูชนียวัตถุโบราณแห่งแรกในจังหวัดกาฬสินธุ์

ภายในวัดยังมี “พระอุโบสถไม้” เป็นพระอุโบสถแบบเปิด สร้างจากไม้ได้เชื่อมลำปาว เป็น

อาคารไม้ทรงไทย ตั้งบนฐานลวดบัวปูนปั้น หลังคาจั่วซ้อนกันสามชั้น มีชายคาปีกนกทั้งสองด้าน รอบพระอุโบสถแกะสลักลวดลายงดงามเป็นภาพสามมิติและภาพนูนต่ำเป็นเรื่องราวพุทธประวัติ ทศชาติชาดก และพระเวสสันดรชาดก ภายในพระอุโบสถไม้ประดิษฐาน “พระมงคลชัยสิทธิ์โรจนฤทธิ์ประสิทธิพร” เป็นพระ

ประธานปางตรัสรู้หรือปางสมาธิสีทองสุกอร่าม โดมเพดานเหนือองค์พระตกแต่งด้วยประติมากรรมไม้แกะสลักนูนต่ำเรื่องพุทธประวัติ ทาสีทอง

นอกจากนี้ยังมี “วิหารสังฆนิมิต” ซึ่งเป็นที่เก็บพระพุทธรูปและพระเครื่องรุ่นต่าง ๆ ที่หายาก สถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของวัดนี้คือ “พระมหาธาตุเจดีย์พุทธนิมิต” เป็นเจดีย์ยอดทองคำหนัก ๓๐ กิโลกรัม ภายในประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุจาก ๕ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินเดีย ศรีลังกา เนปาล และพม่า รวมทั้งพระอรหันตธาตุ พระพุทธรูปเหล็กไหล และพระพุทธรูปหินทรายอีกเป็นจำนวนมาก ถัดจากวิหารประมาณ ๑๐ เมตร ทางทิศใต้ เป็นลานพระใหญ่

วนอุทยานภูแฝก

วนอุทยานภูแฝก (แหล่งรอยเท้าไดโนเสาร์)
ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับกับเนินเขาไม่
สูงนัก สภาพป่าเป็นป่าเต็งรังมีพันธุ์ไม้ชนิดต่าง
ๆ เช่น ไม้มะค่าโมง ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ประดู่ ฯลฯ
มีสัตว์ป่าที่พบเห็นได้ง่าย เช่น กระรอก กระแต
อีเห็น กระต่ายป่า เป็นต้น

ภูแฝก ภูเขาขนาดใหญ่ที่มีความสูง
จากระดับทะเลปานกลางประมาณ ๒๐๐-๔๗๕

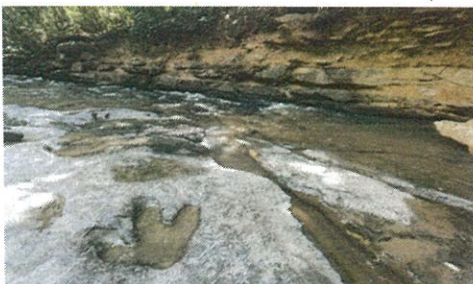
เมตร อยู่ในวนอุทยานภูแฝก วนอุทยานที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าดงห้วยผา ใกล้ ๆ กับบ้านน้ำคำ
ตำบลภูแล่นช้าง กิ่งอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

วนอุทยานภูแฝก หรือแหล่งรอยเท้าไดโนเสาร์ภูแฝก เป็นแหล่งรอยเท้าไดโนเสาร์ที่มีชื่อเสียง
มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยรอยเท้าไดโนเสาร์นั้นถูกค้นพบบนพลาญหินที่เป็นทางน้ำของ
ห้วยน้ำยั้ง รอยเท้าฝังอยู่ในผิวหน้าของชั้นหินทรายที่แกร่งของหมวดหินพระวิหาร ซึ่งตามลำดับชั้นหิน
จะวางตัวอยู่ใต้ชั้นหินของหมวดหินเสาขัว ซึ่งเป็นชั้นหินที่พบกระดูกไดโนเสาร์มากที่สุดของประเทศไทย

จากการพบรอยเท้าไดโนเสาร์ทำให้ทราบว่าชั้นหินทรายในบริเวณนี้ ในอดีตมีสภาพเป็นหาด
ทรายริมน้ำ เป็นที่ที่ไดโนเสาร์เดินผ่าน หรือเที่ยว
หากินอยู่ในบริเวณหาดทรายชุ่มน้ำ รอยเท้าที่
เกิดขึ้นไม่ได้ถูกคลื่นซัดให้ลบเลือน โดยอาจไหลผ่าน
น้ำ ทำให้แดดเผาจนคงรูปร่างอยู่ หลังจากนั้น
กระแสน้ำได้พัดพาเอาตะกอนมาปิดทับลงไปเป็น
ชั้นตะกอนใหม่ รอยเท้านั้นจึงยังคงอยู่ในชั้นตะกอน
เดิม ต่อมาชั้นตะกอนแข็งตัวกลายเป็นหิน รอยเท้านั้นจึงปรากฏอยู่ในชั้นหินนั้น ปัจจุบันธรรมชาติได้
ทำลายชั้นหินส่วนที่ปิดทับรอยเท้าออกไป เผยให้เห็นรอยเท้าที่ไดโนเสาร์ได้ทิ้งเอาไว้เป็นประจักษ์
พยานถึงการมีตัวตนในอดีต

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙ เด็กหญิงสองคนพร้อมด้วยผู้ปกครองไปกินข้าวในวันหยุด
ได้พบรอยเท้าประหลาดกลางลานหินลำห้วยเห้งจู้ เขิงเขาภูแฝก บริเวณเทือกเขาภูพาน หลังจากนั้น
ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่นักธรณีวิทยาพร้อมด้วยส่วนราชการและเอกชนในจังหวัดกาฬสินธุ์เดินทางไป
สำรวจ จึงพบว่าป็นรอยเท้าไดโนเสาร์ ประเภทเทอร์โรพอด ๗ รอย จัดอยู่ในกลุ่มคาร์โนซอร์ชนิดกิน
เนื้อ อายุประมาณ ๑๔๐ ล้านปี ปัจจุบันนั้นเห็นชัดเจนเพียง ๔ รอย

ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๖ บ้าน
น้ำคำ ตำบลภูแล่น
ช้าง อำเภอนาคู
จังหวัดกาฬสินธุ์

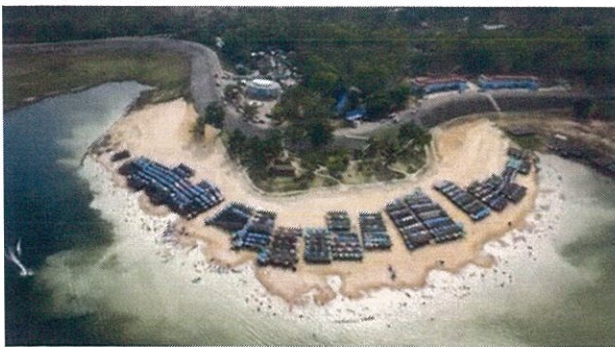

หาดดอกเกด

หาดดอกเกด เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตั้งอยู่บริเวณ กิโลเมตรที่ ๓+๘๐๐ ของท่านบดิน บ.สะอาดนาทม ต.ลำคลอง อ.เมืองกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์ เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ บริเวณหาดเดิมเป็นที่จอดเรือทั้งขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก นายช่างนุกูล ทองทวี ซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการในขณะนั้นได้จัดทำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นที่ ประมาณ ๒๕ ไร่ ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชม

และพักผ่อนเป็นจำนวนมาก

ที่มาของหาดดอกเกดมาจากต้นกระเกตเป็นพืชชนิดเดียวกับเตย ปาหนัน นายช่างนุกูล ทองทวี ได้นำต้นกระเกตมาจากอำเภอกมลาไสยไปปลูกบริเวณหาดเพื่อให้กระชับในการเรียกชื่อและจำง่ายจึงใช้คำว่า “หาดดอกเกด” ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้มีการปรับปรุงหาดดอกเกดขึ้นมาใหม่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวโดยความร่วมมือระหว่างโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว สำนักงานชลประทานที่ ๖ กรมชลประทาน และจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการปรับพื้นที่หาดใหม่ นำทรายมาลงทำแนวป้องกันทรายได้น้ำ ทำหุ่นสำหรับเตือนภัย ก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์สำหรับนั่งพักผ่อนหย่อนใจ ชมวิวความสวยงามของอ่างเก็บน้ำลำปาว ทำทางเดินเท้า บันไดทางขึ้นลงทางหาด ทางลาดสำหรับผู้ด้อยโอกาสหรือผู้พิการ รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นและสวยงามงบประมาณทั้งสิ้น ๑๖.๕ ล้านบาท หาดดอกเกด เป็นสถานที่สำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยวมาชมความงามของอ่างเก็บน้ำลำปาว ชมพระอาทิตย์ขึ้นในยามเช้า และในเทศกาลสงกรานต์จะมีนักท่องเที่ยวทั้งไกลและใกล้มา

เที่ยวเป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดกาฬสินธุ์ ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพและรายได้เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดอีกด้วย ดังนั้นให้เกิดประโยชน์ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว จึงขอความร่วมมือให้ช่วยกันดูแลบำรุงรักษาหาดดอกเกด ให้สวยงาม ยั่งยืนคงคู่กับเขื่อนลำปาวตลอดไป

ผ้าแพรวาบ้านโพน ราชนิโหม

แพรวา หรือ ผ้าไหมแพรวาเป็นผ้าทอมืออันเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยหรือภูไท การทอผ้าแพรวามีมาพร้อมกับวัฒนธรรมของชาวภูไท ซึ่งเป็นชนกลุ่มหนึ่ง มีถิ่นกำเนิดในบริเวณแคว้นสิบสองจุไทย (ดินแดนส่วนเหนือของลาว และ เวียดนาม ซึ่งติดต่อกับดินแดนภาคใต้ของจีน) อพยพเคลื่อนย้ายผ่านเวียดนาม ลาว แล้วข้ามฝั่งแม่น้ำโขงเข้ามาตั้ง

หลักแหล่งอยู่แถบเทือกเขาภูพานทางภาคอีสานของไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และการทอผ้าไหมที่มีภูมิปัญญาในการทอด้วยการเก็บลายจากการเก็บขิด และการจก ที่มีลวดลายโดดเด่น ที่มีภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจาก บรรพบุรุษและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผ้าแพรวาจึงเปรียบเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มชนที่สืบเชื้อสายมาจาก กลุ่มภูไท

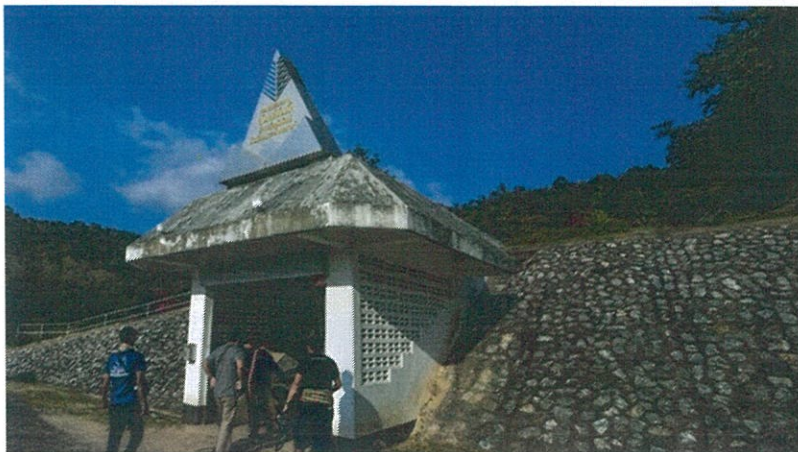
ผ้าแพรวามีความหมายรวมกันว่า ผ้าทอเป็นผืนที่มีขนาดความยาว ๑ วา หรือ ๑ ช่วงแขน ใช้สำหรับคลุมไหล่หรือห่มสไบเฉียงที่เรียกว่าผ้าเปี่ยงของชาวผู้ไทย ซึ่งใช้ในโอกาสที่มีงานเทศกาลบุญประเพณีหรืองานสำคัญอื่นๆ โดยประเพณีทางวัฒนธรรมของหญิงสาวชาวภูไทจะต้องยึดถือปฏิบัติคือ จะต้องตัดเย็บผ้าทอ ๓ อย่างคือ เสื้อดำ ตำแพรว (หมายถึงการทอผ้าแพรวา) ซิ่นไหม ผ้าแพรวานิยมทอด้วยไหมทั้งผืน มีสีล้วน ลวดลายที่หลากหลายนับเป็นผ้าไทยอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ได้نبวความนิยมสูง ในหมู่ผู้นิยมผ้าไทยทั้งที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะที่บ้านโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีการทอผ้าไหมแพรวาที่งดงามและมีชื่อเสียง

ผ้าแพรวาได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษในสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จเยี่ยมพสกนิกรชาวอำเภอกำม่วง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ทอดพระเนตรเห็นชาวภูไทบ้านโพน แต่งตัวโดยใช้ผ้าแพรวาห่มตามแบบสไบเฉียง หรือเรียกว่า ผ้าเปี่ยง ได้ทรงสนพระทัยมากจึงโปรดให้มีการสนับสนุน และได้มีพระราชดำริให้ขยายหน้าผ้าให้กว้างขึ้น เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นผ้าผืนสำหรับตัดเสื้อผ้าได้อีกทั้งพัฒนาลวดลายให้เหมาะสมตามความต้องการของตลาด การพัฒนาการทอผ้าแพรวาเกิดขึ้นเพราะพระบารมีของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ได้ทรงทอดพระเนตรเห็นความงาม และคุณค่าแห่งศิลปะชั้นนี้ในครั้งนั้น

ลำพะยังภูมิพัฒน์

โครงการชลประทานในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีอยู่มากมายหลายโครงการ แต่มีโครงการที่มีความโดดเด่นกว่าโครงการอื่นๆ คือการเจาะภูเขาเพื่อสร้างอุโมงค์ผันน้ำข้ามจังหวัด อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ ตั้งอยู่ที่ตำบลสงเปลือย อำเภอกาบัง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็น

โครงการชลประทานในพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาดำเนินการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบน เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ให้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบนเพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีน้ำใช้ทำการเกษตรและอุปโภคตลอดปีอุปการณภายในอุโมงค์ผันน้ำลำพะยัง ซึ่งน่าจะเป็นอุปการณเกี่ยวกับการปิดเปิด Water Valve เริ่มต้นของโครงการฯ คือ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านกุดสิม ต.คุ่มเกล้า อ.เขาวง และเสด็จฯ

ทอดพระเนตรสภาพภูมิประเทศของแม่น้ำลำพะยัง

บ้านกุดตอแก่นและอ่างเก็บน้ำห้วยสายนาเวียง ต.

คุ่มเกล้า ทรงพบว่ามี สภาพแห้งแล้ง ผลผลิตทาง

การเกษตรของเกษตรกรได้ผลไม่สู้ดี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึง พระราชทาน

พระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณา

วางโครงการและก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยัง

ตอนบน บ้านดงหมู ต.คุ่มเกล้า และบ้านนาวิ ต.สง

เปลือย อ.เขาวง ทางกรมชลประทานได้สนองพระ

มหากรุณาธิคุณเริ่มทำการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบนฯ หรือห้วยวังคำเมื่อปี ๒๕๓๗ แล้วเสร็จในปี

๒๕๓๘ เป็นเขื่อน สูง ๑๖.๘๐ เมตร กว้าง ๘ เมตร สันเขื่อนยาว ๗๒๕ เมตร สามารถเก็บกักน้ำได้ในปี พ.ศ.

๒๕๓๘ มีความจุ ๓,๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร (ล.ลบม.) ก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้ายยาว ๕

กิโลเมตร ดำเนินการแล้วเสร็จใน ปี ๒๕๔๐ และก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวายาว ๒.๗๕ กิโลเมตร

พร้อมท่อส่งน้ำสายซอยจำนวน ๔ สาย ความยาวประมาณ ๗.๐๐ กิโลเมตร ดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๔๑

สามารถส่งน้ำให้พื้นที่ทำ การเกษตรของราษฎรได้ประมาณ ๔,๖๐๐ ไร่

พร้อมทั้งพิจารณาผันน้ำจากห้วยยางลงมาเพิ่มเติม

ให้กับอ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบน อันเนื่องมาจาก

พระราชดำริเพื่อสนับสนุนเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขต

ตำบลคุ่มเกล้าและตำบลสงเปลือย กรมชลประทาน

ได้สนองพระราชดำริ โดยก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่

จังหวัดมุกดาหาร เพื่อผันน้ำนำมาเติมพื้นที่รับ

ประโยชน์ ของอ่างเก็บน้ำลำพะยังตอนบน ผ่าน อุโมงค์ผันน้ำความยาว ๗๑๐ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เมตร ซึ่งทำการก่อสร้างโดยเจาะทะลุภูเขาจังหวัด มุกดาหาร ข้ามไปยังจังหวัดกาฬสินธุ์ และจัดทำระบบ ส่งน้ำไปยังพื้นที่การเกษตร จนแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานชื่ออุโมงค์ ผันน้ำ ที่ผันน้ำมาจากห้วยไผ่ มาให้พื้นที่การเกษตร ของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบน อัน เนื่องมาจากพระราชดำริว่า “ลำพะยังภูมิพัฒน์” อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ มีลักษณะการทำงานที่ ผันน้ำส่วนเกินจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่มายังถึงพักน้ำ

เพื่อปรับความดัน และส่งไปยังพื้นที่ทางเกษตร

ปัจจุบันอุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์ ทำให้พื้นที่ ที่เคยแห้งแล้ง สามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี ซึ่งเมื่อ รวมพื้นที่การเกษตรที่ได้รับน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และอุโมงค์ผันน้ำ ลำพะยังภูมิพัฒน์แล้ว จะมีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับน้ำมากถึง ๑๖,๖๐๐ ไร่ ทำให้เกษตรกรมีผลผลิตที่มากขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อุโมงค์ผันน้ำลำพะยังภูมิพัฒน์เป็นอุโมงค์ผันน้ำที่นำความเจริญมาสู่แผ่นดินลุ่มน้ำลำ พะยัง และได้ทำหน้าที่ตามชื่อที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เป็นอย่างดี ช่วยพัฒนา ความอุดมสมบูรณ์ ของผืนแผ่นดิน ผลผลิตทางเกษตรรวมไปถึง คุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำ ลำพะยัง โครงการนี้เป็นโครงการในพระราชดำริ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์มีต่อพสก นิกรชาวไทย

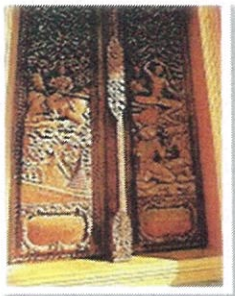
แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ถ้ำฝ่ามือแดง (Famue Daeng Cave)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภูผินารายณ์

หรือถ้ำลายมือตามคำเรียกของชาวบ้าน ได้มีการค้นพบและเปิดเผยต่อสาธารณชน เมื่อก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และ ๒๕๒๓ ค้นพบครั้งแรกนับได้ประมาณ ๑๔๗ รอย โดยกรมศิลปากรได้ค้นพบและเผยแพร่ หลังจากนั้นก็มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาชมโบราณสถานแห่งนี้เพิ่มมากขึ้นทุกปี

เป็นบริเวณพื้นที่แห่งหนึ่งที่พบฝ่ามือแดงมากที่สุดในประเทศไทย ภาพดังกล่าวถือว่าเป็นหลักฐานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับอดีตที่ผ่านมา อาจารย์พิสิฐ เจริญวงศ์ จากกรมศิลปากร ได้อธิบายว่าภาพฝ่ามือแดงไม่สามารถบอกอายุที่แน่นอนได้แม้ในก่อนช่วงประวัติศาสตร์ เทคนิคการวาดภาพเขียนสีแดงอาจจะแยกเป็นแบบฉืด ลายเส้นและพวกของแข็งและคาดว่าอายุของถ้ำบริเวณภูผาฝั่งน่าจะประมาณ ๒,๐๐๐ ปีผ่านมาแล้ว ซึ่งเป็นภาพวาดดึกดำบรรพ์ ผาแต้ม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ภาพที่ปรากฏอย่างเช่น คนและสัตว์ และภาพเหล่านี้ก็จะค่อยๆ จางไปตามกาลเวลา นอกจากนี้ภาพบางส่วนยังถูกการทำลายจากพวกคนบางกลุ่มที่ไม่เข้าใจในภาพอันล้ำค่าที่พบเห็น

วัดศรีบุญเรือง หรือ วัดเหนือ (Wat Si Bunruang or Wat Nua)

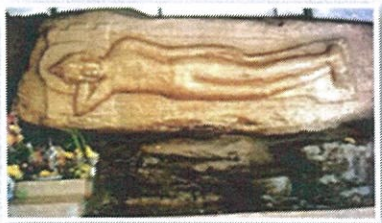
สถานที่ตั้ง : อำเภอเมือง

เป็นวัดเก่าแก่มากในเขตเทศบาลเมือง ซึ่งมีเสมาจำหลักเมืองฟ้าแดดสงยางจำนวนหนึ่งเก็บรักษาไว้ โดยปักไว้รอบพระอุโบสถ หลักเสมาจำหลักที่สวยงามคือ หลักที่จำหลักเป็นรูปเทวดาหะอยู่เหนือ ปราสาททำเป็นซุ้มเรือนแก้ว ล่างสุดมีรูปกษัตริย์ พระมเหสี และพระโอรสทั้งหมดนี้เป็นลักษณะศิลปะทางฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ

วัดกลาง (Wat Klang)

สถานที่ตั้ง : อำเภอเมือง

มีพระอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์ดำหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง ๒๐ นิ้ว เป็นพระพุทธรูป ลักษณะงดงามที่พระแท่นมีรอยจารึกเป็นภาษาไทยโบราณ สร้างในสมัยพระเจ้าคูนขาม พระชัยสุนทร (กึ่ง) ได้นำมาเป็นพระพุทธรูป

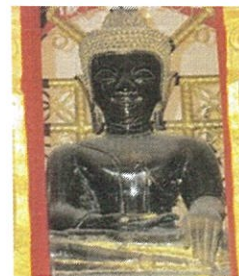
ศรีเมือง เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ หากปีใดฝนแล้งประชาชนชาวเมืองจะอัญเชิญพระพุทธรูปออกแห่ขอฝนเสมอ

พระพุทธสถานภูโป (Phu Po Buddhist Significance)

สถานที่ตั้ง : อำเภอเมือง

อยู่ที่ตำบลภูโป อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ไปทาง

ทิศเหนือประมาณ ๒๘ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหมายเลข ๒๓๑๙ สมัยทวารวดีจำหลักบนหน้าผา ๒ องค์ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปโบราณปางไสยาสน์ ฝีมือช่างจากสมัยทวารวดีองค์แรก ประดิษฐานอยู่บนเชิงเขาทางขึ้นองค์ที่ ๒ ประดิษฐานอยู่บนภูโป นอกจากภูโปจะเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูปปางไสยาสน์อันศักดิ์สิทธิ์แล้วยัง เป็นสถานที่ที่มีทิวทัศน์ตามธรรมชาติที่สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจอย่างยิ่ง และจะมี

การเฉลิมฉลองพระพุทธรูปปางไสยาสน์ ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ ยาวประมาณ ๒ เมตร กว้าง ๕๐ เซนติเมตร อยู่ในบริเวณวัดกลาง มีรอยพิมพ์เท้าจากหิน สันนิษฐานว่าพื้นที่บริเวณนี้ เคยเป็นที่อยู่อาศัยของเผ่าละว้า ซึ่งรอยพิมพ์เท้า เดิมตั้งอยู่ริมลำปาวใกล้แก่งสำโรง

วัดโพธิ์ชัยเสมาราม (Wat Pho Chai Semaram)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภุมลาว

เรียกอีกอย่างว่า วัดบ้านก้อม ตั้งอยู่บ้านเสมตรงข้ามกับทางเข้าด้านวัดเมืองฟ้าแดดสงยางและไม้ไกลจากพระธาตุยาคว เป็นวัดเก่าแก่ที่มีโบสถ์หิน ที่ถูกทำขึ้นในช่วงสมัยทวารวดีซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์และจุดเด่นที่น่าสนใจของอีสาน นั่นคือ นิยมแกะสลักภาพเล่าเรื่องราวพุทธประวัติและชาดก มีโบสถ์จำลองหลักที่งดงามและสมบูรณ์ที่สุด

วัดสักกะวัน (Wat Sakkawan)

สถานที่ตั้ง : อำเภอสหัสขันธ์

ตั้งอยู่ที่เชิงภูมู่ข้าว สามารถเดินทางโดยใช้เส้นทางกาฬสินธุ์-สหัสขันธ์ (เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๒๗) เป็นสถานที่ค้นพบกระดูกไดโนเสาร์จำนวนมาก โดยซากกระดูกบางส่วนได้นำมาจัดแสดงที่ศาลาวัด มีการจัดนิทรรศการแสดงความเป็นมาของการเกิดไดโนเสาร์ยุคต่างๆ รวมทั้งรูปภาพการขุดค้นพบซากกระดูกเหล่านี้

ศูนย์จัดแสดงนิทรรศการ (Exhibition Centre)

ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (Culture & Tourism Promotion Center)

สถานที่ตั้ง : อำเภอเมือง

ตั้งอยู่ในโรงพยาบาลธีรวัฒน์ เป็นแหล่งให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้ที่สนใจด้านศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของกาฬสินธุ์ จัดแสดงวิถีความเป็นอยู่ของชาวบ้านในท้องถิ่นและในภาคอีสานพร้อมทั้งจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองของกาฬสินธุ์อย่างเช่น ผ้าแพรวา กะเตาะหรือเครื่องดนตรีพื้นเมืองอีสาน

เขื่อนลำปาว (Lam Pao Dam)

สถานที่ตั้ง : อำเภอยางตลาด อำเภอสหัสขันธ์ และอำเภอดำม่วง

เข้าสู่เส้นทางทางหลวงหมายเลข ๒๐๙ (กาฬสินธุ์-มหาสารคาม) ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๑๐ แยกขวามือเข้าเขื่อนลำปาวตามถนนลาดยาง ๒๖ กิโลเมตร เป็นเขื่อนดินสูงจากระดับน้ำทะเล ๓๓ เมตร และสันเขื่อนยาว ๗.๘ เมตร เพื่อปิดกั้นลำน้ำปาวและห้วยยาง อ่างเก็บน้ำแฝดทางซึ่งอยู่ทางด้านเหนือ ถูกสร้างขึ้นเพื่อบรรเทาอุทกภัยและเพื่อการเกษตรโดยเฉพาะ และตามทะเลชายหาดเป็นจุดสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ

น้ำตกแก่งกะอาม (Kaeng Ka-Am Waterfall)

สถานที่ตั้ง : อำเภอสมเด็จ

ไปตามเส้นทางกาฬสินธุ์-สกลนคร (ทางหลวงหมายเลข ๒๑๓) แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก ๓๐๐ เมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีแก่งหินเรียงรายเป็นแนวยาว มีลานหินกว้างเหมาะแก่การพักผ่อน

น้ำตกผาเสวย (Pha Sawoei Waterfall)

สถานที่ตั้ง : อำเภอสมเด็จ

อยู่บนเทือกเขาภูพาน เขตบ้านแก่งกะอาม ตำบลผาเสวย อำเภอสมเด็จ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสมเด็จ ๑๗ กิโลเมตร เดิมชาวบ้านเรียกว่า "ผารังแร้ง" เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จผ่านและเสวยพระกระยาหารกลางวัน จึงเรียกที่ประทับนั้นว่า "ผาเสวย"

ลักษณะตั้งอยู่บนเทือก หน้าผาสูงชัน ชาวบ้านเรียกว่า "เหวท่าหาด" บนหน้าผาสวยสามารถชมทัศนียภาพ และเป็นที่พักผ่อนได้เป็นอย่างดี

ภูผาผึ้ง (Phu Pha Phueng)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภูผินารายณ์

ตั้งอยู่ที่บ้านกุดหว้า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหน้าผาสูงประมาณ ๔๐๐ เมตร ซึ่งในอดีตเคยมีผึ้งมาทำรังเกาะอยู่เต็มหน้าผาแห่งนี้ แต่เนื่องจากการตีผึ้ง เพื่อเอาผึ้งและรวงผึ้งไปขายของชาวบ้านบริเวณนั้น เป็นไปในรูปแบบล้างเผ่าพันธุ์ไปด้วย และเมื่อป่าไม้ถูกทำลายระบบนิเวศนั้นก็เปลี่ยนแปลงไป ไม่มีดอกไม้อันอุดมให้ผึ้งได้กินได้สร้างครอบครัวอีกต่อไป ปัจจุบันนี้ภูผาผึ้งจึงเหลือเพียงตำนานที่เล่าขานเพื่อชี้ชวนให้ชมรอยเว้ารอยนูนของหินผา ซึ่งรวงผึ้งเคยเกาะอยู่เท่านั้น

น้ำตกตาดสูงและน้ำตกตาดยาว (Tat Sung and Tat Yang Waterfall)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภูผินารายณ์

น้ำตกที่สวยงามมาก ลักษณะเด่นคือ เป็นลานหินขนาดกว้างลาดเอียงตามธรรมชาติ ชาวบ้านเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า "น้ำตกสไลเดอร์" และน้ำตกตาดยาวนี้จะไหลไปรวมกันกับน้ำตกตาดสูงในที่สุด

น้ำตกผานางคอย (Pha Nang Khoi Waterfall)

สถานที่ตั้ง : อำเภอเขาวง

อยู่ที่ตำบลบ่อแก้ว เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ไหลมาจากเทือกเขาภูพาน แบ่งเป็นชั้นๆ มีความสวยงามมาก สภาพป่าโดยรอบเขียวขจีอุดมสมบูรณ์ มีน้ำไหลตลอดปีแม้ในฤดูแล้ง

น้ำตกตาดทอง (Namtok Tat Thong)

สถานที่ตั้ง : อำเภอเขาวง

อยู่ในเขตอำเภอเขาวง บนเส้นทาง เขาวงดงหลวง-มุกดาหาร เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามด้วยโขดหินสลับซับซ้อน ในฤดูฝนจะเป็นช่วงที่สวยงามที่สุด น้ำตกตาดทองจะจัดให้มีงานขึ้นทุกๆ ปี ในช่วงเดือนตุลาคมรถยนต์สามารถเดินทางเข้าถึงน้ำตกได้โดยสะดวก

หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง (Ban Khok Kong Phu-Thai Village)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภูผินารายณ์

เป็นหมู่บ้านที่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมชาวผู้ไทย เปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวที่สนใจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้พักแรมและสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้าน รับประทานอาหารพื้นบ้านแบบพาแลง (อาหารแบบดั้งเดิมของลาวและอาหารตะวันตกให้เลือกมากมาย) ชมการแสดงศิลปพื้นบ้าน การเต้นโดยเด็ก การรำพื้นบ้านเพลงประจำหมู่บ้าน จัดแสดงและสอนการทอผ้าและการหัตถกรรม นอกจากนี้ สามารถเดินทางไปชมน้ำตกและลำธารได้

การเดินทาง จากบ้านโคกโก่งประมาณ ๑๕ กิโลเมตรจากทางตะวันออกของอำเภอภูผินารายณ์ การเข้าถึงหมู่บ้านโดยรถโดยสารจากขอนแก่น หรือ ติดต่อทางฝั่งหมู่บ้านเองได้

ศูนย์หัตถกรรมผู้ไทยหนองห้าง (Phu Thai Nong Hang Handicraft Centre)

สถานที่ตั้ง : อำเภอภูผินารายณ์

อยู่บริเวณตำบลหนองห้าง ห่างจากตัวอำเภอภูผินารายณ์ ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๐๔๒ ประมาณ ๒ กิโลเมตร หลังจากนั้นเลี้ยวซ้ายเข้าถนนลาดยางประมาณ ๖ กิโลเมตร ชาวบ้านหนองห้างมีการรวมกลุ่มกันทอผ้าฝ้าย ผ้าไหม และจักสานไม้ไผ่ เป็นลวดลายผ้าซิด ฝีมือประณีตสวยงามมาก ผลิตภัณฑ์อย่างเช่นได้แก่ กระเตาะ กระต๊อบ กระเป่าและภาชนะต่างๆ

โครงการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงาน
เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมภายใต้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

๑. หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายในการบริหารงาน รวมทั้ง การจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมต่อประชาชนในเขตจังหวัด ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศ” รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลา ของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๑ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน การภารกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้ข้อบัญญัติตามกฎหมาย มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในสังคมปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าความรวดเร็วของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคตมีความรวดเร็ว ดังบทความของบิล เกตส์ (Bill Gates) เปรียบเปรยไว้ว่า “การเปลี่ยนแปลงของธุรกิจในรอบ ๕๐ ปีที่ผ่านมา ยังไม่เท่ากับ การเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นใน ๑๐ ปีข้างหน้า” การนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร การใช้อุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ นวัตกรรมจึงเป็นส่วนสำคัญที่มีบทบาทให้เกิดการพัฒนาในทุกส่วนตั้งแต่บุคคล องค์กร ท้องถิ่น ไปจนถึงประเทศชาตินั้นเองจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ นวัตกรรมเข้ามามีบทบาทสำคัญของการบริหารองค์กรภาครัฐในยุคปัจจุบันและในอนาคต เพราะนวัตกรรม นอกจากจะมีบทบาทเกี่ยวกับภาคธุรกิจแล้ว ภาครัฐก็จำเป็นที่จะต้องมึนวัตกรรมไว้รองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากในการทำงาน เพราะนวัตกรรมทำให้โลกเชื่อมถึงกันได้สะดวกขึ้น จากสังคมปัจจุบันของภาครัฐยังจะต้องปรับตัวให้ทันต่อความก้าวหน้าของภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ เพื่อที่จะได้เสริมและเกื้อหนุนให้องค์กรของ รัฐได้พัฒนาไปอย่างก้าวไกล ในขณะที่ประชาชนและผู้รับบริการขององค์กรภาครัฐมีความคาดหวังสูงขึ้นต่อการ บริการ จึงทำให้องค์กรภาครัฐต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้ก้าวทันกับยุคสมัย ในส่วนของนวัตกรรมขององค์กรมีความสำคัญอย่างยิ่งและถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาองค์กร ให้ก้าวหน้าและสามารถเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคม องค์กรที่มีผู้นำหรือผู้บริหารที่มีความรู้ และสามารถเข้าถึงความรู้โดยสามารถจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงพัฒนาองค์กร ตลอดเวลา องค์กรนั้นก็ยังสามารถแข่งขัน สามารถสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้กับองค์กร ทำให้เกิดความมั่นคงของประเทศมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ความก้าวหน้าทันสมัยดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้หลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ของในหลวงที่บูรณาการเป็นองค์รวม มองสถานการณ์โลกเชิงระบบที่มีความทันสมัยไม่หยุดนิ่ง สามารถนำไปใช้ในทุยุคสมัย และยังมีความเป็นสากล นำไปปฏิบัติได้ผลจริง เป็นการชี้นำสังคมให้สามารถรอดพ้นวิกฤต และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและการพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

ที่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้เป็นอย่างดี เพราะเศรษฐกิจพอเพียง คือ หลักการดำเนินชีวิตที่จริงแท้ที่สุด กรอบแนวคิดของหลักปรัชญามุ่งเน้น ความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนาอันมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกระดับ ตลอดจนให้ความสำคัญกับคำว่าพอเพียง ที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว

จากการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับในองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า เกิดปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนา ชาติและนโยบายของรัฐบาลโดยเฉพาะในด้านการดำเนินงานซึ่งนำนวัตกรรมมาใช้ นวัตกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนา องค์การบริหารองค์การในยุคปัจจุบันจึงมีอาจที่จะใช้วิธีการแบบดั้งเดิมที่เคยใช้มาในอดีต องค์การจะต้องพร้อม รับการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวตลอดเวลา ดังนั้นนวัตกรรม จึงเป็นสิ่งจำเป็นของการบริหารองค์การในยุค ปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ทำให้การติดต่อสื่อสาร ของประเทศต่างๆ ในโลกเชื่อมถึงกันได้สะดวกขึ้น

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้คำนึงถึงความสำคัญในการที่จะ พัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจและแนวทางในการปฏิบัติงานที่นำนวัตกรรมเข้ามา เป็นสิ่งสำคัญ ที่ถูกต้องในการทำงาน การให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน จึงได้บูรณาการดำเนินการจัดทำโครงการ อบรมสัมมนาและศึกษาดูงานเรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมภายใต้หลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ให้กับผู้บริหาร ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง และบุคลากรทางการ ศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ขึ้น ในระหว่างวันที่ ๒๒-๒๖ เมษายน ๒๕๖๓

๒ . วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำเอาความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในเรื่องการการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างยั่งยืน บริหารจัดการองค์กร การบริหารการศึกษา การส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงการพื้นฐานมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตาม ระเบียบกฎหมาย และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาล

๒. เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาองค์กรที่เชื่อมโยงในการบริการสาธารณะและการพัฒนาองค์กร แห่งนวัตกรรมภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ และ แผนพัฒนาชาติ ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการองค์กร การ บริหารการศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงการพื้นฐานใน จังหวัดให้เกิดความ มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสัมมนาและศึกษาดูงาน	จำนวน ๑๘๐ คน ประกอบด้วย
๓.๑ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน ๓ คน
๓.๒ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน ๘๘ คน
๓.๓ ลูกจ้างประจำ	จำนวน ๙ คน
๓.๔ พนักงานจ้างและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง (ตามรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ เอกสารแนบท้าย)	จำนวน ๓๕ คน
๓.๕ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัด,	จำนวน ๔๕ คน

๔. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๔.๑ เขียนโครงการ
- ๔.๒ ขออนุมัติโครงการ
- ๔.๓ สำรวจพื้นที่ศึกษาดูงาน
- ๔.๔ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- ๔.๕ ติดต่อสถานที่/ติดต่อวิทยากร
- ๔.๖ ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
- ๔.๗ ดำเนินการ
- ๔.๘ สรุปวิเคราะห์และรายงานผลการประเมิน

๕. วิธีดำเนินงาน/ระยะเวลา/สถานที่

- ๕.๑ จัดอบรมสัมมนาวิชาการเพิ่มพูนความรู้ จำนวน ๑ วัน
วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- ๕.๒ เดินทางศึกษาดูงาน จำนวน ๕ วัน
วันที่ ๒๒-๒๖ เมษายน ๒๕๖๓
(ตามกำหนดการ เอกสารแนบท้าย)

๖. งบประมาณ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน)

โดยเบิกจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด แผนงานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานทั่วไป หมวดค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ ข้อ ๗ ค่าฝึกอบรมสัมมนาและทัศนศึกษาดูงาน หน้า ๑๗๙ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (รายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่าย เอกสารแนบท้าย)

14/598

๗. การประเมินผลโครงการ

- ๗.๑ ประเมินจากผู้เข้าร่วมโครงการ การอบรม โดยใช้แบบประเมิน
- ๗.๒ นำมาสรุปวิเคราะห์และรายงานผลการประเมิน

๘. ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ ผู้บริหาร ข้าราชการ ลูกจ้างพนักงานจ้างและบุคลากรทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในการบริหาร การปฏิบัติงานในเรื่องการบริหารจัดการองค์กร การบริหารการศึกษา การส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงการพื้นฐาน ได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาองค์กรและท้องถิ่น นำไปสู่การบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๒ เกิดกลไกการพัฒนาองค์กร ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาชาติตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการองค์กร การบริหารการศึกษา การส่งเสริมอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาโครงการพื้นฐานในจังหวัดให้เกิดความ มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวพัทตร์ศิริ ผลเรือง)

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

(ลงชื่อ).....ผู้จัดทำโครงการ

(นายบุญกว้าง เนตรเสนา)

หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(นายบุญส่ง ถินจำลอง)

หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายอนันต์ พิมพ์สาส์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายยงยุทธ หล่อตระกูล)

ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

กำหนดการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมภายใต้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน

ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓ จังหวัดกาฬสินธุ์ - เพชรบุรี -ราชบุรี- กาญจนบุรี

วันพุธ ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓วัน

- เวลา ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียนและพิธีเปิดโครงการอบรมสัมมนา ณ ห้องประชุมสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐น. บรรยายเรื่อง องค์กรแห่งนวัตกรรม
- เวลา ๑๐.๔๐-๑๒.๐๐น. บรรยายเรื่อง การบริหารและการปฏิบัติงานภายใต้แนวทางหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง
- เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยง
- เวลา ๑๖.๐๐ น. พร้อมกันที่ อบจ.กส.
- เวลา ๑๗.๐๐ น. ออกเดินทางไปศึกษาดูงาน

พฤหัสบดี ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

- เวลา ๑๗.๐๐ น. เริ่มออกเดินทางจากกาฬสินธุ์ สู่จังหวัดเพชรบุรี
- เวลา ๐๕.๐๐ น. เดินทางถึงจังหวัดเพชรบุรี ทำธุระส่วนตัว
- เวลา ๐๙.๐๐ น. ศึกษาดูงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
- เวลา ๑๐.๓๐ น. ชมพิพิธภัณฑ์แห่งชาติพระนครศรีอยุธยา ต.คลองกระแชง
อ.เมือง จ.เพชรบุรี
- เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยง
- เวลา ๑๓.๓๐ น. ศึกษาดูงานโครงการช่างหัวมัน อ. ท่ายาง จ. เพชรบุรี
- เวลา ๑๖.๐๐ น. ศึกษาดูงานโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมผักเป็ด
บ้านพะเนิน ต.แหลมผักเบี้ย อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี
- เวลา ๑๗.๐๐ น. เข้าที่พักหาดชะอำ.....จ.เพชรบุรี
- เวลา ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น

วันศุกร์ ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓

- เวลา ๐๙.๐๐ น. เดินทาง
- เวลา ๑๐.๐๐ น. ศึกษาดูงานโรงเรียนวัดดอนทราย หมู่ ๕ ต.ดอนทราย อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
- เวลา ๑๑.๐๐ น. เข้าชมตลาดน้ำดำเนินสะดวก อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
- เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหาร
- เวลา ๑๓.๓๐ น. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกุ่มพัฒนา ต.บางแพ อ.บางแพ จ.ราชบุรี
- เวลา ๑๕.๐๐ น. เข้าศึกษาดูงานพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งสยาม อ.บางแพ จ.ราชบุรี
- เวลา ๑๖.๐๐ น. ล่องแพชมทัศนียภาพเขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี และรับประทานอาหารเย็น
- เวลา ๑๘.๓๐ น. เข้าที่พัก.....จ.กาญจนบุรี

วันเสาร์ ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓

เวลา ๐๗.๐๐ น

รับประทานอาหารเช้า

เวลา ๐๘.๐๐ น

กิจกรรมถอดบทเรียนกลุ่มสัมพันธ์เชื่อมความสามัคคี รู้ตน รู้คน รู้องค์กร
รวมพลังสร้างทีมงาน คนสำราญ งานสำเร็จ

เวลา ๑๑.๐๐ น.

เข้าศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิตและจิตวิญญาณชาวนาไทย (นาเหี้ยใช้)
ต.บ้านโพธิ์ อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

เวลา ๑๒.๐๐ น.

รับประทานอาหารเช้า

เวลา ๑๓.๐๐ น

แวะซื้อของฝากร้านเอกชัย สาส์สุพรรณและสินค้าขึ้นชื่อมากมาย จ.สุพรรณบุรี
และเดินทางกลับจังหวัดกาฬสินธุ์

เวลา ๑๕.๐๐ น.

เดินทางกลับกาฬสินธุ์

เวลา ๒๓.๐๐น.

เดินทางถึงจังหวัดกาฬสินธุ์โดยสวัสดิภาพ

กำหนดการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน
เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการพัฒนาองค์กรแห่งนวัตกรรมภายใต้
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓ จังหวัดกาฬสินธุ์ - ชลบุรี - ระยอง

วันพุธ ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓วัน

- เวลา ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียนและพิธีเปิดโครงการอบรมสัมมนา ณ ห้องประชุมสภา
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- เวลา ๐๙.๐๐-๑๒.๐๐น. บรรยายเรื่อง องค์การแห่งนวัตกรรม
- เวลา ๑๐.๔๐-๑๒.๐๐น. บรรยายเรื่อง การบริหารและการปฏิบัติงานภายใต้แนวทางหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง
- เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยง
- เวลา ๑๘.๐๐ น. พักผ่อนที่ อบจ.กส.
- เวลา ๑๙.๐๐ น. ออกเดินทางไปศึกษาดูงาน

พฤหัสบดี ที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓

- เวลา ๑๙.๐๐ น. เริ่มออกเดินทางจากกาฬสินธุ์ สู่จังหวัดชลบุรี
- เวลา ๐๕.๐๐ น. เดินทางถึงชลบุรี ทำธุระส่วนตัว
- เวลา ๐๙.๐๐ น. ศึกษาดูงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- เวลา ๑๐.๓๐ น. โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ อ.เมือง จ.ชลบุรี (รร.สังกัด อบจ.ชลบุรี)
- เวลา ๑๒.๐๐ น. รับประทานอาหารเที่ยง
- เวลา ๑๓.๓๐ น. ศึกษาดูงานบริษัทซีพีแรม จำกัด(CPRAM) อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี
- เวลา ๑๖.๐๐ น. ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติมาบเื้อง(ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี
- เวลา ๑๗.๐๐ น. เข้าที่พักหาด.....จ.ชลบุรี
- เวลา ๑๘.๐๐ น. รับประทานอาหารเย็น

วันศุกร์ ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓

- เวลา ๐๙.๐๐ น. เดินทาง
- เวลา ๑๐.๐๐ น. ชมสวนนงนุช สวนสวยตระการตากว่า ๑,๕๐๐ ไร่ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี
- เวลา ๑๑.๐๐ น. ศึกษาดูงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง
- เวลา ๑๒.๐๐ น รับประทานอาหารเที่ยง
- เวลา ๑๓.๓๐ น. โครงการศูนย์บริการการพัฒนาปลวกแดงตามพระราชดำริ(ตามแนวพระราชดำริส)
อ. ปลวกแดง จ.ระยอง
- เวลา ๑๕.๐๐ น. ละมุนที่ “สวนละไม” บุปเฟ่ต์ทุเรียนและผลไม้นานาชาติ นั่งรถรางชมสวน๕๐๐ไร่
อ.วังจันทร์ จ.ระยอง
- เวลา ๑๗.๐๐ น. เข้าที่พัก.....จ.ระยอง

วันเสาร์ ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๓

เวลา ๐๗.๐๐ น.   รับประทานอาหารเช้า

เวลา ๐๘.๐๐ น.   กิจกรรมถอดบทเรียนกลุ่มสัมพันธ์เชื่อมความสัมพันธ์ รู้ตน รู้คน รู้องค์กร
รวมพลังสร้างทีมงาน คนสำราญ งานสำเร็จ

เวลา ๑๑.๐๐ น.   ศึกษาดูงานชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงเกาะกอก ต.เนินพระ อ.เมือง จ.ระยอง

เวลา ๑๒.๐๐ น.   รับประทานอาหารเที่ยง

เวลา ๑๓.๐๐ น.   ชม ชิม ช้อป แชะ แชร้ ตลาดน้ำเกาะกลอย อ.เมือง จ.ระยอง

เวลา ๑๔.๓๐ น.   เดินทางกลับกาฬสินธุ์

เวลา ๒๓.๐๐น.   เดินทางถึงจังหวัดกาฬสินธุ์โดยสวัสดิภาพ

โครงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว

๑. หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นับเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้หลักให้แก่ประเทศไทย และเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสูงยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาครวมถึงท้องถิ่น ช่วยสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ก่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจของ ท้องถิ่น โดยเน้นการบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ ขึ้นมา สามารถ สร้างประโยชน์สูงสุดแก่การท่องเที่ยว เสริมสร้างการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสาร (Communication Technology) มีบทบาทสำคัญ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางและไม่มีขอบเขตจำกัด สามารถรับรู้ร่วมกันได้ในเวลาที่รวดเร็ว ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาได้อย่างทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ขณะนี้ การสื่อสารของบ้านเรา มิได้ล่าช้า และกำลังก้าวเข้าสู่ยุคแห่งสังคมข้อมูลข่าวสารหรือยุคสารสนเทศแห่งนวัตกรรมได้อย่างชัดเจน ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย อีกทั้งเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ ๆ และเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาททั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สังคม และศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้กันอย่างกว้างขวาง และด้วยความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวนี้เองทำให้มนุษย์เรามีโอกาสติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ได้มากกว่ายิ่งขึ้น

กาฬสินธุ์ หนึ่งในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยมีความเจริญด้านอารยธรรมอันเก่าแก่ มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่มากมาย มีพิพิธภัณฑสถานและศูนย์วิจัยเกี่ยวกับไดโนเสาร์ที่สมบูรณ์และใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมอัตลักษณ์โดดเด่นของที่ละชุมชน ประเพณีฮีต ๑๒ ครง ๑๔ และวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมดั้งเดิมทั้งในเรื่องการดำรงชีวิต การแต่งกาย ภาษาถิ่นที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นนั้น สิ่งเหล่านี้ควรค่าแห่งการอนุรักษ์ หวงแหน และเป็นมนต์เสน่ห์แห่งการท่องเที่ยว เพื่อก้าวไปสู่เมืองหลักแห่งการท่องเที่ยว สนองต่อนโยบาย “กาฬสินธุ์ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ของรัฐบาล ที่เกิดขึ้นภายหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร เมื่อช่วงปลายปี ๒๕๖๐ และได้มีการขับเคลื่อนโครงการ “คน หรือ “กาฬสินธุ์ แฮปปี้เนส ๒๐๑๙” ซึ่งให้ความสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยใช้การท่องเที่ยวกระตุ้นเศรษฐกิจของกาฬสินธุ์ ในส่วนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำแผนงานด้านการตลาด เปิดการรับรู้และภาพจำใหม่ของจังหวัดกาฬสินธุ์ในมุมมองเชิงสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิด “ทุกสิ่งสร้างสรรค์ ณ กาฬสินธุ์” จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการประจำปีเพื่อบรรลุ อีกทั้งเป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๑ มีการเปลี่ยนประเด็นยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอาศัย น่าท่องเที่ยว และนำลงทุน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ภารกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้ข้อบัญญัติตาม กฎหมาย มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

๒ . วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้เป็นที่รู้จัก โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์เป็นสื่อกลางในการกระตุ้นนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น
๒. เพื่อสร้างอัตลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์
๓. เพื่อสร้างกระแสและจูงใจให้นักท่องเที่ยวและนักลงทุนเข้ามาท่องเที่ยวและลงทุนใน จังหวัดและประเทศไทยมากขึ้น และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รู้จักมากขึ้น
๔. เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้รับทราบข้อมูล ประวัติความเป็นมา และกิจกรรม ของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์

๓. เป้าหมาย

เป้าหมาย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ในรูปแบบต่างๆ ที่ หลากหลาย และ ครอบคลุมสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ แผ่นพับ, คู่มือการท่องเที่ยว , วัสดุทัศนส่งเสริมการท่องเที่ยว , เฟสและไลน์การท่องเที่ยว , QR Code การ ท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางด้านสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและ ให้บริการนักท่องเที่ยว

๔. ลักษณะการดำเนินงาน ระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ

ใช้เวลาดำเนินการประมาณ ๓ เดือน

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. ประสานข้อมูลจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และครบถ้วน
๒. ดำเนินการจัดทำสื่อต้นแบบ ให้มีความหลากหลายทั้งเนื้อหา ภาษา รูปแบบ
๓. ผลิตสื่อจากแม่แบบที่เตรียมไว้ พร้อมทั้งแจกจ่ายสู่ภาคส่วนต่างๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม
๔. สำนวจความพึงพอใจของภาคส่วนต่างๆ และนักท่องเที่ยว
๕. ประเมินผลการดำเนินการ และรวบรวมเป็นแนวทางการดำเนินการในอนาคต

๕. งบประมาณ 150,000

๖. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีสื่อประชาสัมพันธ์เป็นสื่อกลางในการกระตุ้นนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น
- ๒) การท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้รับการเชื่อมโยงกันในแต่ละจุด การเดินทางเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
- ๓) มีนักท่องเที่ยวและนักลงทุนเข้ามาท่องเที่ยวและลงทุนในจังหวัดกาฬสินธุ์ และเพิ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้ชาวไทยและชาวต่างประเทศได้รู้จักมากขึ้น

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวพัทตร์ศิริ ผลเรือง)
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

(ลงชื่อ).....ผู้จัดทำโครงการ
(นายบุญกว้าง เนตรเสนา)
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นายบุญส่ง ถินจำลอง)
หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายอนันต์ พิมพะสาลี)
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายยงยุทธ หล่อตระกูล)
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

โครงการอบรมเจ้าบ้านที่ดี

๑. หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศไทย และมีกระแสในการเติบโตอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ตลาดภาคการท่องเที่ยวได้กลับสู่ภาวะที่ดีขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวของจำนวน นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น กอปรกับนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย เพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกอื่นๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม จากการที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยเติบโตแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้ในปี ๒๕๖๑ ที่ผ่านมา ไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม ๓.๐๘ ล้านล้านบาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ ๔ ของโลก และเป็นการเติบโตในเชิงคุณภาพ ดูได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งแผนการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการเติบโตแบบก้าวกระโดด และปัจจุบันประเทศไทย มีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม ๓.๐๘ ล้านล้านบาท สูงเป็นอันดับที่ ๔ ของโลก แม้ว่าจะมีปัจจัยท้าทายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในภาพรวมการท่องเที่ยวของไทยยังเติบโตเป็นไปตามเป้าหมาย และเป็นการเติบโตในเชิงคุณภาพ ดูจากอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ ที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งแนวโน้มการท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๒ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน ๔๑.๑ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๗.๕% สร้างรายได้ ๒.๒๑ ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ๑๐% ขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวไทยเที่ยวไทยจะมีจำนวน ๑๖๖ ล้านคน-ครั้ง เพิ่มขึ้น ๓% และสร้างรายได้ ๑.๑๒ ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้น ๕% และปัจจุบันในนี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว “เมืองรอง” มาอย่างต่อเนื่องในช่วงปี ๒ ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้การขยายตัวของภาคธุรกิจท่องเที่ยวลงสู่เมืองรองค่อย ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อบรรลุ เป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยในปี ๒๕๖๑ มีการเปลี่ยนประเด็นยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพของจังหวัด ให้เป็นเมืองน่าอาศัย น่าท่องเที่ยว และน่าลงทุน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ภารกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้ข้อบัญญัติตามกฎหมาย มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความตระหนักถึงบทบาทการเป็นเจ้าของที่ดีที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาสินค้าและบริการ รวมถึงการเป็นเจ้าของที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน
๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาศักยภาพทางด้านทักษะ ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งด้านการตลาด กลยุทธ์ การสื่อสาร มุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการแก่นักท่องเที่ยว
๔. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวสามารถให้บริการที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวผู้มาเยือน

๓. เป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสัมมนา	จำนวน	คน ประกอบด้วย
๑. ผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน/อบต./เทศบาล	จำนวน	คน
๒. ผู้ประกอบร้านอาหาร/ร้านค้า/ที่พัก	จำนวน	คน
๓. กลุ่มผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน	จำนวน	คน
๓. เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการ	จำนวน	คน

๕. ลักษณะกิจกรรม ระยะเวลา และสถานที่ในการดำเนินงาน

๑. จาก ๑๘ อำเภอคัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมอบรม
๒. ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องการเป็นเจ้าของที่ดี ลักษณะกิจกรรม ระยะเวลา และสถานที่ในการดำเนินงาน (รายละเอียดตามกำหนดการ)
๓. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

๖. งบประมาณ ๓ ๐๐๐๐๐

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๕. ลักษณะกิจกรรม ระยะเวลา และสถานที่ในการดำเนินงาน

วันที่ .....๒๕๖๒ เป็นการอบรมให้ความรู้ทฤษฎีด้านทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน การทักทาย แนะนำเส้นทางท่องเที่ยว และข้อมูลการท่องเที่ยวเป็นภาษาอังกฤษ วันที่ ๗-๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติจำลองเหตุการณ์เป็นมัคคุเทศก์ การฝึก พูด ฟัง แนะนำแหล่งท่องเที่ยวเป็นภาษาอังกฤษ โดยจัดอบรม ณ โรงแรมชาร์ลองบูทริค อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์

๖. งบประมาณ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ ผู้เข้าร่วมอบรมมีเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การเป็นเจ้าบ้านที่ดี

๗.๒ ผู้เข้าร่วมอบรมตระหนักถึงบทบาทการเป็นเจ้าบ้านที่ดีในท้องถิ่นของตน

๗.๓ ผู้เข้าร่วมอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลให้กับชุมชน/ท้องถิ่นของตน

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวพัชร์ศิริ ผลเรือง)
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

(ลงชื่อ).....ผู้จัดทำโครงการ
(นายบุญกว้าง เนตรเสนา)
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นายบุญส่ง ถินจำลอง)
หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายอนันต์ พิมพะสาลี)
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายยงยุทธ หล่อตระกูล)
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

กำหนดการอบรมเจ้าบ้านที่ดี

วัน.....ที่ ๒๕๖๒

๐๘.๐๐-๐๙.๓๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ -๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดฯ
๐๙.๓๐ -๑๐.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง”ความสำคัญของการท่องเที่ยว การต้อนรับนักท่องเที่ยว”
๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “การบริการที่เป็นเลิศ และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี”
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ และ เครื่องมือการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการท่องเที่ยว”
๑๔.๓๐-๑๔.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๔.๔๕-๑๗.๐๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “เทคนิคการสร้างความประทับใจการสร้างเครือข่าย ทางการท่องเที่ยว” - แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติวางแผนการจัดการนำเที่ยว
๑๗.๐๐-๑๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเย็น
๑๘.๐๐-๑๙.๐๐ น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย

วัน.....ที่ ๒๕๖๒

๐๘.๐๐-๐๙.๓๐ น.	กิจกรรมนันทนาการ สร้างความสัมพันธ์
๐๙.๐๐ -๐๙.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อ “Powerful Branding and Online Marketing”
๐๙.๓๐ -๑๐.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “Story Telling เทคนิคการสร้าง Story เพื่อใช้ ในการท่องเที่ยวโดยชุมชน
๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๒.๐๐-๑๔.๐๐ น.	บรรยายหัวข้อ “การตลาดสมัยใหม่และการตลาดออนไลน์เพื่อการ ท่องเที่ยว
๑๔.๐๐-๑๕.๓๐ น.	แบ่งกลุ่ม สัมพันธ์ รู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครา สู่อการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
๑๕.๓๐-๑๖.๓๐ น.	ปิดโครงการ

**โครงการอบรม สัมมนาส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีแก่เจ้าบ้านโฮมสเตย์
ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการ
ต้อนรับนักท่องเที่ยว และศึกษาดูงานหมู่บ้านวัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์
ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**

.....

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความ อุดมสมบูรณ์ ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายของศิลปวัฒนธรรม ที่น่าสนใจแห่งหนึ่งของโลก ส่งผลให้เกิด จะเห็นได้ว่าภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในปี ๒๕๖๑ สามารถเติบโตตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ด้วยยอดนักท่องเที่ยวต่างชาติหลังไหลทะลุ ๓๘ ล้านคน กวาดรายได้ ๒ ล้านล้านบาท ขณะที่เมืองท่องเที่ยวรองรับความนิยมอย่างล้นหลาม โดยในปี ๒๕๖๒ ได้ขยายตัวต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๑ ชาวต่างชาติเที่ยวไทยสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศตามความคาดหมาย เป็นอันดับ ๔ ของโลก นับว่าประเทศไทยถือเป็นแบรนด์ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก ขณะที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยก็เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากการเผยถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวปี ๒๕๖๑ โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ระบุว่าไทยมีโอกาสต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน ๓๘,๒๗๗,๓๐๐ คน ขยายตัว ๗.๕๔% เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๐ ก่อให้เกิดรายได้ ๒,๐๐๗,๕๐๓ ล้านบาท เติบโตขึ้น ๙.๖๓% ขณะที่นักท่องเที่ยวไทยเที่ยวไทยมีจำนวน ๒๒๖.๐๘ ล้านคน-ครั้ง สร้างรายได้ ๑,๐๖๘,๑๘๐ ล้านบาท รวมรายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่ากว่า ๓,๐๗๕,๖๘๓ ล้านบาท (ข้อมูล : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว จึงกลายเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ ไทยที่สำคัญ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้ให้ ความสำคัญ กับการจัดการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสาขาหลักที่เติบโตสามารถ กระจายรายได้และโอกาสการพัฒนาแก่ชุมชน อย่างทั่วถึง ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) ได้รับความนิยมมากขึ้น ทำให้ ทิศทางการท่องเที่ยวเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในเส้น ทางของการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ซึ่งกันและกัน ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติ โดยรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เริ่ม ได้รับความนิยมคือการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์

ที่พักโฮมสเตย์ หรือแหล่งที่พักของนักท่องเที่ยวที่มาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน ซึ่งถือเป็นสถานที่พักแรมที่สำคัญของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน (Community Based Tourism) เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งนับว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ปัจจุบันได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งจากชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้แต่ละชุมชนมีการเปิดให้บริการที่พักโฮมสเตย์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม หลังจากชุมชนในชนบทได้มีการเปิดให้บริการที่พักแบบโฮมสเตย์ กลับพบปัญหาว่า บางชุมชนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการตามความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ถึงแม้ว่ารัฐบาลหรือองค์กรท้องถิ่นจะเข้าไปให้ความรู้ในการจัดการบริหารเกี่ยวกับโฮมสเตย์ก็ตาม นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิจัยเรื่องศักยภาพ คุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่มีต่อการสร้างรายได้ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการธุรกิจที่พักของจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของธุรกิจที่พักแรมปานกลาง เนื่องจากผู้ให้บริการ ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความชำนาญในการบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการ, การตลาด, และการบริการ อีกทั้งปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) กำลังได้รับความนิยม

เพิ่มมากขึ้น มีการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวในแหล่งชุมชน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม หัตถกรรมของท้องถิ่น โดยมีโฮมสเตย์ที่มีความหมายมากกว่าการเป็นที่พัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง ซึ่งยึดเอารูปแบบ ที่พักเป็นศูนย์กลางและจัดให้มีกิจกรรมในด้านต่างๆ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ภารกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ภายใต้ข้อบัญญัติตามกฎหมาย มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

๒ . วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนให้มีการบริหารจัดการโฮมสเตย์ที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากธุรกิจการท่องเที่ยวกลับสู่ชุมชนและท้องถิ่น

๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโฮมสเตย์อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมในพื้นที่ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการประชาชนเห็นแนวทางและรวมกลุ่มดำเนินงานธุรกิจที่พักค้างคืน(โฮมสเตย์)ให้แก่นักท่องเที่ยว ได้กระตุ้นเศรษฐกิจประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓. เป้าหมาย

ผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมสัมมนา จำนวน ๑๐๐ คน ประกอบด้วย

๑. เจ้าบ้านโฮมสเตย์ ตำบล/อำเภอ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๙๐ คน

๒. เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน ๑๐ คน

๔. วิธีการดำเนินงาน

๑. จาก ๑๘ อำเภอคัดเลือกตัวแทนเข้าร่วมอบรม

๒. ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีแก่เจ้าบ้านโฮมสเตย์ในจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการต้อนรับนักท่องเที่ยว (รายละเอียดตามกำหนดการ)

๓. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

๕. ลักษณะกิจกรรม ระยะเวลา และสถานที่ในการดำเนินงาน

วันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นการอบรมให้ความรู้ทฤษฎีส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีแก่เจ้าบ้านโฮมสเตย์ในจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการต้อนรับนักท่องเที่ยว วันที่ ๑๙-๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ เดินทางศึกษาดูงานการบริหารจัดการหมู่บ้านวัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์ ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวด “GSB Smart Homestay” โฮมสเตย์มีสไตล์ฯ จาก ๑๐๐ โฮมสเตย์)

๖. งบประมาณ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ ผู้เข้าอบรมสามารถประยุกต์ทักษะในการให้บริการและสื่อสารกับลูกค้าทั้งภายในและภายนอกได้อย่างน่าประทับใจ และยังคงรักษาเอกลักษณ์ภายในพื้นที่ และวัฒนธรรมได้อย่างมั่นใจ

๗.๒ ผู้เข้าอบรมสามารถระบุความคาดหวังของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโฮมสเตย์ได้ รวมทั้งคาดการณ์ความต้องการของผู้มาเยือนล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวพัทตร์ศิริ ผลเรือง)
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

(ลงชื่อ).....ผู้จัดทำโครงการ
(นายบุญกว้าง เนตรเสนา)
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นายบุญส่ง ถินจำลอง)
หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(ลงชื่อ).....ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายอนันต์ พิมพะสาลี)
ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายยงยุทธ หล่อตระกูล)
ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

โครงการอบรม สัมมนาส่งเสริมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีแก่เจ้าบ้านโฮมสเตย์
ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการ
ต้อนรับนักท่องเที่ยว และศึกษาดูงานดูงานหมู่บ้านวัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์
ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
วันที่ ๑๗-๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒ ณ พิพิธภัณฑ์สิรินธร อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ และศึกษาดูงานหมู่บ้าน
วัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์
ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

วันอังคาร ที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒

๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน
๐๙.๐๐ -๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดฯ
๐๙.๓๐ -๑๐.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อ - ทิศทางการท่องเที่ยวรูปแบบโฮมสเตย์ การพัฒนา ความรู้และทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดี
๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “ใครคือกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและโฮมสเตย์”
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “แนวโน้มการท่องเที่ยว พฤติกรรมและความต้องการ ของนักท่องเที่ยว”
๑๔.๓๐-๑๔.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๔.๔๕-๑๖.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “บริการอย่างไรไม่ให้เสียความเป็นตัวตน”
๑๖.๓๐-๑๘.๐๐ น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย บ้านโฮมสเตย์
๑๘.๐๐-๒๑.๐๐ น.	รับประทานอาหารพาแลงและชมวัฒนธรรมอัตลักษณ์ชาวไทสหัสขันธ์ ร่วมเต้นระบำคองก้า รำวงชาวบ้าน ณ ถนนสหัสขันธ์ไฉนโรด เข้าที่พัก
๒๑.๐๐น.	

วันพุธ ที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒

๐๖.๓๐-๙.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า (บ้านโฮมสเตย์)
๐๙.๐๐-๑๐.๓๐ น.	บรรยายหัวข้อเรื่อง “บทบาทสำคัญของเจ้าบ้านที่ดี”
๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.	อาหารว่าง
๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.	บรรยาย “บทบาทสำคัญของเจ้าบ้านโฮมสเตย์ในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์”
๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐-๑๔.๓๐ น.	เดินทางไปบ้านกล้วยหอม (ด้วยรถราง) - ฟังบรรยายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ร.ต.ท.พิชิต ไชยสาร) - ปั่น เดิน ชมสวนผสม ๑๓ ไร่ ณ บ้านกล้วยหอม

- ๑๔.๓๐-๑๘.๐๐ น.   เดินทางไป แพะปอม หาดสวนแก้ว
 บรรยาย “การเป็นเจ้าของที่ดีแก่เจ้าบ้านโฮมสเตย์
 ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
 - แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ/กิจกรรมนันทนาการ ณ แพะปอม
- ๑๘.๐๐-๑๙.๓๐ น.   รับประทานอาหารเย็น ล่องแพชมวิถีชีวิตชาวประมงน้ำจืด
 เชื่อนลำปาว ชมการเลี้ยงปลานิล ปลาหับทิม (๑,๗๐๐กระชัง)
 ชมสะพานเทพสุดาฯ และชมพระอาทิตย์อัสดง
 เข้าที่พัก
- ๑๙.๓๐ น.
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒
- ๐๖.๓๐-๐๙.๐๐ น.   รับประทานอาหารเช้า (บ้านโฮมสเตย์)
- ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.   เดินทางไปหมู่บ้านวัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์
 ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- ๑๐.๐๐น.
 เดินทางถึงหมู่บ้านวัฒนธรรมภูไทโคกโก่งโฮมสเตย์ฯ
- ๑๐.๐๐-๑๐.๒๐ น.   อาหารว่าง/ทำภารกิจส่วนตัว
- ๑๐.๒๐-๑๒.๐๐ น.   ฟังบรรยาย “ประวัติความเป็นมาบ้านโคกโก่งและการท่องเที่ยวโดยชุมชน”
- ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.   รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น.   ฟังบรรยาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต
 ของชาวผู้ไท
- ๑๔.๐๐-๑๕.๓๐ น.   กิจกรรมนันทนาการสร้างสัมพันธ์ การเป็นเจ้าของที่ดี
- ๑๕.๓๐-๑๗.๓๐ น.   ปั่น,เดิน เบิ่งมอง“วิถีชีวิตชาวบ้านโคกโก่ง ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง”
 ชมบ้านไม้เรือนเก่าและชมการปักผ้าเย็บมือ การประดิษฐ์เครื่องจักรสานฯ
- ๑๗.๓๐-๑๘.๓๐ น.   เข้าที่พัก พักผ่อนตามอัยาศัย (บ้านพักโฮมสเตย์)
- ๑๘.๓๐-๒๑.๐๐ น.   รับประทานอาหารพื้นบ้านแบบพาแลง พิธีบายศรีสู่ขวัญผูกข้อต่อแขน
 ตามประเพณีผู้ไท ชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมชาวภูไทฯ
 เข้าที่พัก
- ๒๑.๐๐ น.
วันศุกร์ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒
- ๐๖.๐๐-๐๗.๐๐ น.   ทำบุญตักบาตร ถนนสายบุญ
- ๐๗.๐๐-๐๘.๓๐ น.   รับประทานอาหารเช้า (บ้านโฮมสเตย์)
- ๐๘.๓๐-๑๐.๓๐ น.   ชมทัศนียภาพธรรมชาติอันงดงามของน้ำตกตาดสูงและน้ำตกตาดยาว
- ๑๐.๓๐-๑๐.๔๕ น.   อาหารว่าง
- ๑๐.๔๕-๑๒.๐๐ น.   บรรยายหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาบ้านโฮมสเตย์กับการท่องเที่ยว
 โดยชุมชนอย่างยั่งยืน”/แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ วางแผนการท่องเที่ยว/
 สรุปกิจกรรม
- ๑๒.๐๐-๑๓.๐๐ น.   รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐-๑๓.๓๐ น.   ออกเดินทาง
- ๑๓.๓๐-๑๖.๐๐ น.   เยี่ยมชมศาสนสถานวัดวังคำ และอ่างเก็บน้ำลำพะยัง อำเภอกวาง
 ออกเดินทางกลับและถึงจุดหมายโดยสวัสดิภาพ

